Jaargang 110. Dingsdag, 7 October 1851. No. 80.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en Vrijdags. De abonnements-prijs voor den jaargang 1851 is f* 8—32, *en* franco *per post f* 9—36; *voor het vierde kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—34.

De STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de *Provincie Groningen*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat, wegens den lagen waterstand op de Rivier de **Hunze Aa**, de **Statenzijl** zal **gesloten** zijn en de **Scheepvaart** door die *Zijl* alzoo **GESTREMD.**

GRONINGEN, 2 October 1851.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd.: VAN LIMBURG STIRUM.

De STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de *Provincie Groningen*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **Scheepvaart** door de **Winschoter Hoogebrug**, uithoofde van aldaar te verrigten werkzaamheden, voor den tijd van **zes dagen**, te beginnen met den 6den dezer, van des morgens 8 tot des avonds 6 uur, zal zijn **GESTREMD.**

GRONINGEN, 2 October 1851.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd.: VAN LIMBURG STIRUM.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter openbare kennis, dat de **REKENING** van **ONTVANGSTEN** en **UITGAVEN** dezer GEMEENTE over het dienstjaar **1850**, heden met de BESCHEIDEN aan den RAAD overgelegd, op de SECRETARIJ dezer Gemeente voor een ieder *ter lezing* is nedergelegd, van den 7den tot en met den 23sten dezer Maand, en dat dezelve in afschrift, tegen betaling der kosten, algemeen verkrijgbaar is gesteld.

En zal deze bekendmaking in de *Groninger Courant* worden geplaatst en aangeplakt waar het behoort.

Gedaan te *Groningen* den 6den October 1851.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

Attestatien de Vita.

Wordt geadverteerd, dat tot het afgeven der ATTESTATIEN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten October 1851 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad zal worden gevaceerd, des voormiddags van 10 tot 1 uur, op de volgende dagen, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE, benevens MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op MAANDAG en DINGSDAG den 6den en 7den October 1851;

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op WOENSDAG den 8sten October 1851.

De **BETAALMEESTER** te *Groningen* geeft kennis, dat ten zijnen Kantore kunnen worden ontvangen de PENSIOENEN ten laste van het Rijk, loopende over de derde drie maanden van 1851.

GRONINGEN, 3 October 1851.

RENGERS.

(*Zie de Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

Toespraak tot opening van de predikanten-vereeniging te *Groningen*,

gehouden in de herfst-vergadering van den 30*sten September* 1851, *door den tijdelijken Voorzitter*,

Ds. C. H. VAN HERWERDEN, C.Hz. (*).

Gij vergeeft het mij, Broeders, wanneer ik, een woord ter inleiding van onze bijeenkomst zullende spreken, dat ontleen aan mijne eigene ondervindingen in den laatst verloopen tijd. Het was mij gegeven, in de wereldstad de wereldtentoonstelling te mogen aanschouwen, en nog van daar den overstap te doen naar de hoofdstad, gelijk zij zich noemen durft, der beschaafde wereld. Veel heb ik in dien tijd gezien en genoten, waarvan de vermelding hier niet behoort. Vele en verschillende indrukken heb ik ontvangen, met wier mededeeling ik u niet wil vermoeijen noch den kostelijken tijd u rooven. Maar één indruk is er, van welken ik hier spreken mag: die van verlevendigd geloof aan Goddelijk wereldbestuur en de heilrijke kracht des Christendoms.

Ik heb, mijne Broeders, bij het aanschouwen der kunstschatten van *Londen* en *Parijs*, van *Parijs* bovenal, de wereld aan mijnen geest als zien voorbijgaan. De reusachtige, maar fijn bewerkte diergestalten van het aloude Assyrië, onlangs uit Ninives puinen opgedolven, zag ik voor mij; Egyptes ruïnen, beeldtenissen van Koningen, sarcophagen, allen zoo vele kolossen; Griekenlands en Romes meesterstukken, eene verzameling van antieken, zoo als er, buiten Italië, geen tweede bestaat; een schat van midden-eeuwschen arbeid, deels ruw en gestalteloos, deels keurig en schoon bewerkt; eens veelal der Kerk ten dienste. In de zalen der Louvre en van Versailles doorwandelde ik, aan de hand der schilderkunst, Frankrijks geschiedenis, van deszelfs eerste koningen af tot de dagen van LODEWIJK PHILIPS; eene geschiedenis, helaas! maar al te zeer met tranen en met bloed geschreven. — Maar wat ik aldus aanschouwde van de grootste voortbrengselen, Broeders, waarop de menschelijke kunst bij eenig volk roem draagt, of wat den trots eener natie uitmaakt, het haalde alles niet bij wat ik daar zag aan den oever der Theems, in die verbazingwekkende vereeniging van nijverheid en scheppende kracht. Niet juist uit hoofde van den rijkdom dier tentoonstelling zelve, of de schoonheid en pracht der voorwerpen, de menigvuldigheid in het groote en in het kleine, hoezeer ook deze boven allen lof verheven zijn. Maar wat ik bedoel, is veel meer de geest, die aan deze gansche vereeniging ten grondslag ligt, de idee van zulk eene stille en vreedzame, en toch grootsche en verhevene onderneming. Het is de tentoonstelling, indien ik het zoo noemen mag, eener eeuw van vrede en liefde, eener zamenwerking van menschelijke vermogens tot een, wel nog maar stoffelijk, doch hoogst belangrijk doel; eene zamenwerking en vereeniging, waarin we, als ware 't, een beeld zien dier toekomst, wanneer het zal zijn — ééne kudde, en dan, onder éénen Herder! — Ziet, dat is een vooruitgang van den menschelijken geest, waarin ik een Goddelijk wereldbestuur dankbaar en ootmoedig erken. — En dan vraag ik mij: vanwaar, dat juist in *Engeland* dit plaats grijpt? niet in *Frankrijk*, dat ook zoo groote en magtige rijk? — Neen, niet in *Frankrijk*, waar het Ultramontanisme nog maar al te zeer heerscht, en, nevens dit, hoe kan het anders? een geest des ongeloofs, der zedeloosheid, der losmaking van alle banden, die de maatschappij aaneenhechten! Niet in *Frankrijk*, waar men voelt, dat men op een' vulkaan treedt, even als *Parijs* op de catacomben is gebouwd, waaruit de steen zijner huizen en paleizen is gehouwen. Maar in *Engeland*, waar orde en vrijheid heerschen; in 't land, waar, hoe veel zedeloosheid men ook daar bespeurt, en hoe verderfelijk voor andere natiën, hoe verraderlijk deszelfs politiek vaak ware, nogtans eene Evangelische godsdienst de grondsteun is van den Staat, christelijk leven alom in huizen en harten heerscht; het land, van waar de verbreiding van het Godsrijk sinds eeuwen uitging, waar men nog schatten daarvoor veil heeft, waar een Zendelinggenootschap, een Bijbelgenootschap, Zondagscholen, zoo vele inrigtingen, waarin ook wij ons thans verheugen, zijn ontstaan. — Ziet, zoo is die tentoonstelling eene eigenaardige vrucht op dien bodem; eene openbaring ook van de kracht des Christelijken geestes, die vereeniging en verbroedering werkt; eene profetie van de veel hoogere, geestelijke vereeniging en verbroedering, die wij eens, tot roem en prijs van Gods genade in Christus, hopen te aanschouwen!

Broeders, verwondert het u, dat ik, bij zulk eenen indruk, mij verheugde, ook Christen te zijn? Evangeliedienaar te wezen? dat te wezen in een land en onder een volk, waar men de waarheid vrij en zuiver prediken mag? waar, zij er ook, als zijdelingsche of regtstreeksche vrucht dier prediking, geene wereldtentoonstelling te wachten, ongetwijfeld steeds meerdere openbaring van Christus geest en Christus kracht, van hooger en waarachtig leven, mag worden te gemoet gezien? Heil ons, dat wij daaraan mede arbeiden mogen! dat wij, hoe luttel ook ieder in zijnen kring tot het groote werk kunne bijdragen, nogtans ook het onze mogen leveren, opdat ook door ons de gezegende toekomst, welke wij inwachten, eenmaal dage!

(*) Op verzoek van sommige hoorders dezer toespraak vindt zij hier eene plaats, zoo veel het den Spreker gegeven was, het door hem niet in schrift gestelde woord zich nog eenigen tijd daarna te binnen te brengen.

Wie is de Heer J. D. van HERWERDEN?

Daar het blijkt, dat bij de keuze van een lid voor de Tweede Kamer der Staten Generaal de heer J. D. VAN HERWERDEN vrij wat in aanmerking zal komen, zoo komt het ons doelmatig voor om in deze hoogst gewigtige aangelegenheid een woord over dezen man te zeggen, aangezien hij aan vele kiezers in de onderscheidene gemeenten van het kiesdistrikt minder bekend zal zijn.

J. D. VAN HERWERDEN, thans wonende te *'s Gravenhage*, broeder van onzen predikant C. H. VAN HERWERDEN, C.H.ZN., en zwager van onzen hoogleeraar P. HOFSTEDE DE GROOT, geboren te *Zutphen* en omstreeks 45 jaren oud, is in jeugdige jaren te *Groningen* komen wonen. In zijne jeugd heeft hij eenigen tijd ter zee gevaren bij de koopvaardij, en zich toen met de scheepvaart ook door de reizen buiten Europa bekend gemaakt.

In 1824 naar Oost-Indiën vertrokken, is hij daar gedurende vierentwintig jaren [illegible] geweest, eerst als elève voor de inlandsche talen, later als controleur, adsistent-resident en resident.

Hij heeft, behalve de gewone werkzaamheden aan die posten verbonden, vele wegen aangelegd, onder anderen den grooten weg van DAENDELS naar de Oostkust voortgezet, een' anderen uit de binnenlanden over hooggebergte naar de Zuidkust, vele nieuwe veroverde streken in kultuur gebragt, vele fabrijken en andere groote gebouwen opgerigt.

Wegens zijne algemeene bekendheid met nijverheid en scheepvaart, beveelt hij zich alzoo aan als lid der Kamer, maar meer nog wegens zijne grondige kennis van de Oost-Indische belangen, ook van het inwendig leven der Inlanders, met wie hij, doordien hij de Javaansche taal verstond (hetgeen met weinige ambtenaren het geval is) in de naauwste betrekking kwam.

Van het hoogste belang mag het geacht worden, dat wij meer dan een lid in de Tweede Kamer hebben, die van nabij bekend is met de Oost-Indische belangen, opdat niet door eenzijdige beschouwingen de Oost-Indische bezittingen op het spel worden gezet. Voor het vaderland achten wij deze keuze hoogst wenschelijk, vooral in eenen tijd nu de wetten op het beleid der regering in de bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen eerlang moeten worden voorgedragen. Overigens heeft de heer VAN HERWERDEN, als gepensioneerd ambtenaar, den tijd om zich aan de taak van volksvertegenwoordiger te wijden.

Die nog nader met hem bekend wenscht te worden, leze het werk van den man, getiteld: Bedenkingen tegen de nota van mr. B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over den verkoop van gronden op *Java*, uitgegeven bij den heer W. VAN BOEKEREN in 1849, toen hij hier te *Groningen* woonde.

Uit dit werk blijkt, dat hij in de Oost-Indische aangelegenheden doorkundig is, en een praktisch, regtschapen mensch is, die, hoezeer hij een' geheelen omkeer van zaken in Indiën afkeurt, echter niet blindelings toegeeft, wat op *Java* bestaat, maar een onbekrompen voorstander is van vooruitgang.

N. H.

Kandidaten van de Tweede Kamer.

Eenige kiezers, gezien hebbende de voordragt der kiesvereeniging *Vrijheid en Orde*, en vernomen hebbende, dat door de vereeniging *Neêrlands Heil* zal worden voorgedragen de heer J. D. VAN HERWERDEN, wenschen, als kunnende zich met geen dier voordragten vereenigen, de aandacht hunner medekiezers hier ter stede te vestigen op iemand, die ook in beide vereenigingen stemmen heeft verworven, en dien zij voor de in de Tweede Kamer opengevallen plaats bij uitnemendheid geschikt achten.

Wij bedoelen den heer mr. G. DIEPHUIS, regter in de arrondissements-regtbank te *Winschoten*.

Door het aftreden van den heer mr. B. WICHERS heeft *Groningen* ter Tweede Kamer geen regtsgeleerden vertegenwoordiger meer, en wij, voor ons, gelooven, dat het wenschelijk, ja, welligt noodig is, dat er althans één afgevaardigde voor onze provincie in de Kamer zij, die den weg weet door de kronkelpaden der regtsgeleerde wetenschap. Daarvoor nu is, ook blijkens de door hem uitgegeven geschriften, de heer DIEPHUIS de regte man. Dat hij bovendien niet ontbloot is van parlementaire bekwaamheid, daarvan heeft hij, naar onze meening, bewijzen gegeven in de vergaderingen der Provinciale Staten, waar hij, even als de heer WICHERS bij de Staten Generaal, niet vaak het woord voerde, maar in den regel juist dan, wanneer er oorzaak voor bestond. Al verder, en dit weegt bij ons, vooral in deze dagen, nog al zwaar, is de heer D, wij meenen het te durven verzekeren, iemand van gezonde begrippen, en van bezadigde, doch tevens voldoend liberale beginselen. Hij is, naar wij meenen te weten, geen utopist, geen voorstander van schoonschijnende, schoon dan ook hartelijk welgemeende, onmogelijkheden.

Kiezers van *Groningen!* onderzoekt, oordeelt, en dan kiest.

Eenige Kiezers.

GRAANHANDEL.

Bij de toelating of wering van vrijen invoer van granen en peulvruchten komt, mijns inziens, te pas de beantwoording der vragen: »wat is in het algemeen voor den bloei van ons vaderland het voordeeligste?" — »welke schade komt het land over, als de invoer niet vrij is?" — lijdt het land ook schade, als de invoer wordt vrijgesteld?" — »zoo ja, waarin bestaat dan dezelve?" — »zoo neen, waarom zou er dan eenig invoerregt op die produkten gelegd worden?" —

Deze vragen worden, dunkt mij, grootendeels opgelost in de beantwoording van andere vragen, namelijk: 1) wordt de weelde, die voedster van allerlei bedrijven, door vrijen invoer van granen verhoogd, of wordt zij er door verlaagd? — 2) is de weelde, die uit vrijen invoer van granen geboren wordt, algemeen, merkbaar in alle oorden des Rijks; — of bepaalt zij zich meer bijzonder bij hen, die niet produceren, en bij de kooplieden, die hunne winsten verkrijgen uit den vrijen invoer van uit het buitenland?

Weelde is eene belangrijke zaak: door weelde wordt magtig veel of aan den gang gehouden, of aan den gang gebragt. Weelde van bijzondere personen strekt zich weinig verder uit dan de kring, waarin zij zich bewegen; slechts enkelen hebben kans eenige kruimels van derzelver tafels op te zamelen. — Hoe meer algemeene weelde er in een land bestaat, des te rijker moet het geacht worden te zijn; van hier zien wij in een arm land geene weelde, dan bij maar enkelen.

Weelde in kleederdragt, in huisraad, paarden, rijtuigen, schilderijen, goud, zilver — en in honderd andere voorwerpen, — levert eene onoverzienbare aaneenschakeling op van welvaart en van kostwinningen. Of al het brood en vleesch voor vijf stuiver te bekomen is, en men heeft maar drie om te betalen, dan moet men het liggen laten. — Of men al zegt, het brood is goedkoop — wel wordt er het oor, maar niet de mond door gestreeld. — Wat voor den eenen goedkoop is, is voor menigeen veel te duur; — alzoo is het ook niet waar, dat iedereen krijgen kan, wat goedkoop is.

Goedkoop is betrekkelijk. Tering moet ik zetten naar nering; en dus, als de nering klein is, dan wordt de tering van zelf klein. In onzen maatschappelijken toestand komt het aan op nering. Kon een ieder van de geheele bevolking in *alle* oorden des lands zich op eene goede nering beroemen, dan was het vaderland in den hoogsten bloei; want algemeen zou niet alleen elk zijn brood, maar nog wel iets over hebben, waarmede vaak de grenzen van het hoognoodige zou worden overschreden.

Als niemand in een land meer koopt, meer huurt, besteedt, verteert, verarbeidt of gebruikt, dan hij bitter noodig heeft, dan is er leven noch vertier. Huren of gebruik maken van werkvolk is toch zooveel als het koopen van hun werk. Hoe meer vraag er nu bestaat naar binnenlandsch werk en produkt, — hoe meer dat produkt opgang maakt en afgezet kan worden, des te hooger klimt de nering en de bedrijvigheid. Ook mag hier niet worden vergeten, dat, als het binnenlandsche niet dan met behulp van het buitenlandsche kan voltooid worden, — het binnenlandsche in waarde vermindert naarmate de buitenlander daartoe bijdraagt en naar zijn land heenvoert.

Tot alles nu wat den landbouw aangaat behoeft in ons land de buitenlander niets dan eenig ijzer te leveren. Ook is de vaderlandsche bodem in den regel goed en vruchtbaar. — Als nu een werk zonder buitenlandsche hulp geheel kan voltooid worden, dan is het in den regten zin van het woord aannemelijk en zoo veel meer hoog te achten, als het produkt in de maatschappij minder kan ontbeerd worden. Dit is met graan en peulvruchten het geval. — Ook nog is een werk zooveel te hooger te waarderen, naarmate er meer menschen door aan den kost komen of met glans er van kunnen leven. Weinigen kunnen toch zoo veel algemeene weelde niet verspreiden als velen.

Wij meenen dus, dat het onderdrukken of belemmeren van eene algemeene bron van welvaart, die in *alle* hoeken van het gemeene vaderland hare verkwikkende droppels kan uitstorten, en werkelijk uitstort, — even zoo veel is, als het plaatsen van woonvertrekken tegen het noorden, waar wel lucht, maar nagenoeg geen zonnestraal kan indringen.

Wij spraken van weelde; maar hebben ook de inwoners van de meeste onzer steden daar belang bij? Bestaat de drukte en bedrijvigheid in dezelve niet veelal uit het koopen en verkoopen, dat daar vooral op marktdagen en kermissen door het landvolk wordt gedaan? — of wordt die drukte daar gebragt door hen, die hun bestaan vinden bij den invoer van buitenlandsch graan? — Hebben de logementen, — de manufactuur-, goud-, zilver- en andere winkels — hebben de koperslagers, tin- en loodgieters in de landsteden en vlekken niet hun meer of min direct bestaan uit de welvaart van het landvolk? — Ik meen, dat het aantal inwoners, hetwelk middellijk of onmiddellijk in alle oorden van het Rijk bij en met den landbouw zich onderhoudt, — schippers, die zich met de binnenlandsche en kustvaart ophouden, daarbij gerekend, — vast vier vijfde van de geheele bevolking uitmaakt. Het onbelemmerd en vrij toelaten van vreemd graan is dus voor $\frac{4}{5}$ van de bevolking eene niet wenschelijke zaka.

den 4den Oct. 1851. S. C. H. PICCARDT.

Toen ik eenigen tijd geleden (zie de *Gron. Courant* van den 12den dezer) de pen opvatte om eene kwakzalverij te ontmaskeren, welke, uit het buitenland overgewaaid, sedert eenige jaren zich hier te lande zoekt staande te houden en dit doel door allerhande wegen, buiten het middel *in questie* liggende, nog maar al te wel bereikt, — ik bedoel de kwakzalverij der Goldbergersche rheumatismus kettingen, — geschiedde zulks, vooreerst doordien ik na een meer dan eenzijdig onderzoek van eigene hand en vergelijking van mijne uitkomsten met die van anderen, tot de onwankelbare overtuiging was gekomen, dat de geneeskrachtige werking dezer kettingen tot het gebied der onmogelijkheden behoort; ten anderen, omdat het mij leed deed, dat ligtgeloovigheid en zucht voor het geheimzinnige, een groot deel van het lijdende publiek de dupe van deze speculatie deed worden, en ik het, eindelijk, als een, voornamelijk door genees- en natuurkundigen te vervullen, pligt beschouwde, hiertegen te waarschuwen. Ik was zoo vermetel van te vertrouwen, dat mijne waarschuwing hier en daar eenigen ingang zoude vinden en deze of gene van den aankoop der dure nietigheid, hier bedoeld, afschrikken. Dat vertrouwen is reeds gebleken niet ongegrond te zijn geweest. Ik heb het genoegen gehad reeds onderscheidene arme sukkelaars hunnen rijksdaalder in den zak te doen houden. Daarenboven viel mij de dank van eenige medicinae doctoren in mijne nabuurschap ten deel, zoodat het voorgestelde doel meer dan bereikt mogt worden beschouwd.

Maar — hiermede was de zaak zelve niet afgeloopen.

De depôthouders van GOLDBERGER, beducht dat door het herhaald ten toon stellen hunner waar, deze op den duur niet den gewenschten zegen onder »de lijdende menschheid," d. i. voor hunne eigene beurzen, zoude blijven verspreiden, zagen de noodzakelijkheid in, mijnen aanval te pareren en in de Gron. Courant van den 19den j.l. zag hunne verdediging, een meesterstuk van argumentatie, het licht. Het spreekt van zelve, dat men, niet in staat zijnde eene bestredene zaak door hare eigene middelen te verdedigen, niet beter kan doen dan tot magtspreuken en tirades zijne toevlugt te nemen, ten einde ten minste iets te zeggen. Dit hebben ook de depôts der G. kettingen begrepen. — Evenwel, niet altoos stelt men zich hiermede tevreden. Het blinde geloof in de uitspraken van anderen, zoo als dit door hen schijnt voorgestaan te worden, riekt tegenwoordig al

te middeleeuwsch, of het mogt zijn, dat de bestrijders van knoeijerijen, "hoewel "geleerd," nogtans niet geleerd genoeg zijn om in te zien, dat deze manier de beste is bij het hengelen met een' spiering naar een' kabeljauw. Het moge hun sedert lang bij den grooten hoop gelukt zijn, door anderen, die zich op den helderen middag niet gaarne spoken willen laten vertoonen, wordt tegenwoordig iets meer gevraagd. Dat meer heet — bewijs.

En waar is dat hier te vinden? Waaruit kan de hooggeroemde voortreffelijkheid der rheumatismus-kettingen, door middel van welke men alle rheumatisme belooft te genezen, blijken? Uit het groote debiet, hetwelk dier prullen tot nog toe te beurt viel, of uit de massa attesten ten haren faveure, door doctoren en wonderbaarlijk genezene patienten afgegeven? Uit een van beiden, heeren dépôthouders! In het eerste zoude men wel het bewijs kunnen vinden, dat een aanzienlijk gedeelte des volks en des noods van het Nederlandsche bij name, zich helaas gemakkelijk laat beknoeijen en bekwakzalveren, vooral door datgene wat van buitenslands komt. Het bevat eene satire op den thans vrij hoogen dunk van volksontwikkeling en vooruitgang. Maar die attesten, achter welke men zich verschanst! Ook zij beteekenen weinig en bewijzen niets. Gesteld ook dat zij alle echt zijn, d. i., werkelijk door de personen, met welker onderteekening zij prijken, afgegeven — iets waaraan wij gaarne durven twijfelen, zonder nog over de waarheidsliefde van die onderteekenaars te willen spreken —, dan nog voeren zij alle het gewone kwakzalvers motto: „na het middel = door het middel," en het bewijs, dat *dóór* den geneeskrachtigen invloed der kettingen de kwaal zoude genezen zijn, mankeert geheel. Hoe dikwerf toch genezen ziekten zonder eigenlijke geneeskundige hulp als van zelve en komen rheumatische kwalen gedurende een' geruimen tijd tot staan of schijnen den lijder geheel te hebben verlaten. Het is ligt te begrijpen, hoe gretig GOLDBERGER c. s. van dergelijke gunstige omstandigheden gebruik zal maken. Wanneer maar die patient eenigzins vroeger is begonnen een' ketting te dragen, dan kan immers met het grootste gemak de genezing daaraan toegeschreven en de loftrompet uitgestoken worden in een of meer attesten, welke men ten overvloede naar believen kan illumineren. En wat is het gemakkelijk het aantal attesten naar willekeur te vergrooten, als men maar zorg draagt de ziektegevallen in een verwijderd oord of onbekende personen te doen plaats hebben, zoodat een onderzoek, waarvoor bovendien niet veel vrees bestaat, bemoeijelijkt en soms onmogelijk gemaakt wordt.

Het beroepen op attesten is een zeker herkenningsmiddel op kwakzalvers. Die heeren schijnen er van bewust te zijn, dat slechts wijn een' krans behoeft. In bijna alle dagbladen vindt men die verklaringen uitgestald, allerlei snaren aanprijzende, de eene van wonderbaarlijker geneeskrachten sprekende dan de andere, doch niet ligt zal men hierin die van GOLDBERGER of zijne agenten zien overtreffen. Rheumatismen, welke sedert 30 à 35 jaren een gestel ondermijnden, in 5 à 6 uren tijds hunne pijnen te ontnemen, lijders, welke jaren lang op en af hun bed moesten gedragen worden, in eenige weken weer op de been te brengen, kwalen waarvoor de gansche geneeskundige faculteit het hoofd stoot, zoo maar bijna oogenblikkelijk te doen verhuizen, en dat enkel en alleen *door* het dragen van een' Goldbergerschen ketting. Zie, dat zijn wonderen, welker vermelding alleen in de attesten van GOLDBERGER te vinden is. Een idiot of cretin moge zulke fabelen voor echte munt aannemen, uit eenigermate gezonde hersenen worden zij gebannen; maar wanneer men weet, dat onbeschaamdheid in het rondtrommen van eigen wonderwerken eene bestendige gezellin van kwakzalverij is, baart het op den duur geene bevreemding meer, dat men het wagen durft, zoo iets in openlijke dagbladen te plaatsen.

Wat nu de constructie der kettingen zelve betreft, behoeft men juist geen geleerde te zijn, om overtuigd te worden, dat eene galvanische- en bij gevolg ook de daardoor voorondersteld geneeskrachtige werking in en door dezelve eene natuurkundige onmogelijkheid is. Dit op wetenschappelijke gronden te bewijzen, behoort minder *hier* ter plaatse. Ofschoon ik mij hiertoe steeds gereed houde, behoeft dit zelfs niet eens door mij te geschieden. Men leze slechts hetgeen er in Bd. 73, pag. 376 van LIEBIG en WÖHLER, Annalen der Chemie u. s. w., in het gouden boek van 1848 en in het Wochenblatt van het natuurkundige genootschap te Halle, 1849, blz. 46 over deze kettingen wordt gezegd. De schrijver van het eerste stuk noemt het verspreiden derzelve, zoo als het geschiedt, *eene openlijke bedriegerij* en houdt het er voor, dat de doctoren attesten afgevers zelve tot de onwetenden en bedrogenen behooren. Naar deze verklaringen moet ik dus voorshands de heeren depôthouders en het publiek verwijzen.

De werking van de kinine, zoo als vrij aardigjes wordt bijgebragt, en die van de meeste geneesmiddelen is tot nog toe onverklaard gebleven, dat is waar, maar hetzij dat men degelijke geneeskundige hulp inroepe, Hollowaypillen gebruikt of wel den kuiper van Zuidlaarder veen raadpleegt, in alle gevallen krijgt men dan toch *iets*, en dat iets *kan* eenige werking uitoefenen, hetzij ten goede of ten kwade; van de Goldberger kettingen evenwel is niets te verwachten, geheel niets. De goede zijde, welké men er nog van kan noemen, is, dat zij niemand vergiftigen, *'t* geen voor eene kwakzalverij al eene groote verdienste is.

En hiermede zal ik er maar *voor goed* van afstappen, in het vertrouwen, dat de rheumatische kettingen van GOLDBERGER wel spoedig den weg van hunne overledene broeders en zusters zullen volgen — den weg van Cognac met zout.

BEERTA, 25 Sept. 1851. B. H. SMITH

Mijnheer de Redacteur!

Verlichting! ziedaar het woord, de leus van den dag. Wat de geestelijke betreft, men zegge elders, wat men wil, zijn we hier te Groningen nog al zoo geheel niet misdeeld; maar de stoffelijke, dat heet, de straatverlichting, die laat, men moet het erkennen, nog al zoo een weinig te wenschen over. Men meene niet, dat wij hier twist willen zoeken met den directeur der verlichting. Dat zij verre! Wij houden ons ten volle overtuigd, dat het niet zijne schuld is, dat onze reverbères niet méér licht verspreiden. Bovendien willen we volgaarne gelooven, dat hij er niet voor kan, dat die reverbères nog steeds hare noodlottige leklustigheid behouden. Immers, men heeft ons verzekerd, dat de schuld van een en ander geheel moet worden geweten aan die reverbères zelve. — Dit kan evenwel niet wegnemen, dat wij tot op den huidigen dag onze zuinig verlichte straten en gevaarlijke straatlampen hebben.

Wel, het is waar, heeft reeds Psalmist zaliger gesproken van „den olie, die een glans aan 't aanschijn geeft," maar dat kan hoegenaamd niet beletten, dat toch niemand gaarne olie in zijne kleeding krijgt. En dat nu de gelegenheid daartoe nog voortdurend bestaat, is ons weder bij herhaling gebleken, o. a. ook nog in de vorige week, aan de Vischmarkt, Noordzijde, waar, om de kermis, eene menigte menschen op de been waren, en die, onder eene der lampen doortrekkende, groot gevaar liepen van met olie te worden doortrokken.

Om al het bovenstaande dan, wenschten wij nederig in bedenking te geven aan den thans *nieuwen* raad, of hij ons nu niet eenigzins spoedig zou willen zegenen met het *nieuwe* (schoon elders welligt reeds ietwat oude) licht — het gaslicht. En wij wagen dat verzoek te geruster, naardemaal men ons heeft verzekerd, dat die langgewenschte verlichting, en dit zegt in onzen tijd alles, niet meer geld zou behoeven te kosten, dan ons tegenwoordig zwak, alleen *sterk* lekkend, (voor 't volgend jaar des Heeren op ruim *f* 17,000 geraamd) olielicht.

„Maar," heeft men ons tegengeworpen, „de genie wil het niet toelaten!" Mogt dat waar zijn, welnu, dan verwachten wij, dat zij, de genie, eens door een' echt genialen zet alle hindernissen knaphandig zal uit den weg ruimen; — terwijl ons in het tegenovergesteld geval al ligtelijk de lust zou kunnen bekruipen, om met CLAUDIUS te redeneren: genie = walvisch — enkel vetgevend!

GRONINGEN, 6 October 1851. X.

Aan den WelEd. Gestrengen Heer Mr. TELLEGEN
WelEd. Gestr. Heer!

In eenen brief, voorkomende in het vorige nommer dezer Courant, hebt gij de som beraamd, die jaarlijks door de ingezetenen aan ons menners van de stads vuilniswagens wordt opgebragt voor het ledigen der sekreten. Gij hebt die som berekend op *f* 15,000. En aangezien al die gelden de verdienste uitmaken van de 14 knechten, die bij die wagens behooren, zoo zou dus ieder onzer volgens uwe berekening, jaarlijks een inkomen hebben van *f* 1071½, zegge *Eenduizend eenenzeventig guldens en vijftig cents.*

Nu kan ik u echter verzekeren, dat een overzigt van mijn inkomen daarvan, over eenige jaren, mij heeft geleerd, dat dit gemiddeld op *f* 225 geschat kan worden. En dit stemt ook vrij juist overeen met de bij ons genoeg bekende daadzaak, dat er, ja, eenige panden zijn die wekelijks 5 tot 6 guldens aan *stuivergeld* (zoo als wij het noemen) opbrengen; maar ook panden van *f* 3, zoodat ons gemiddeld wekelijksch inkomen niet meer bedraagt dan *f* 4,25; dat is dus in het jaar omstreeks *f* 225. Dit is het 1/14 gedeelte van de geheele opbrengst der ingezetenen; bijgevolg bedraagt die opbrengst, door u op niet minder dan *f* 15,000 geschat, de som van *f* 3150. Gij zult hier aldus kunnen zien hoe zeer gij met uwe *belasting* in den wind schermt; is dit niet het geval, verklaar ons dan nader hoe wij ons inkomen van *f* 200 tot *f* 1000 kunnen brengen; want zich rijk te rekenen is ons niet genoeg, wij willen ons ook graag rijk tellen.

GRONINGEN, *UWEds. Dienaar:*
7 October 1851. X.

Dikwijls komt als eene zeldzaamheid in de nieuwsbladen het berigt voor, dat de appelboomen bloeijen terwijl ze tevens vrucht dragen. Steller dezes die dikwijls dat verschijnsel heeft waargenomen, meent tot het besluit te zijn gekomen, dat het niet verblijdend is voor iemand, die zulks in zijn hof opmerkt, omdat het gewoonlijk de voorlooper is van het kwijnen der boomen. Door eene ongeregelde leiding der voedingsappen ('t welk vaak veroorzaakt wordt door beleediging van den voet des booms) ontvangen sommige takken te veel, anderen te weinig; eerst openbaart zich dat meestal, wanneer de boom op een' onnatuurlijken tijd bloeit; vervolgens begint de bast op eenige kleine plaatsen los te gaan, 't welk men gewoonlijk den kanker noemt, waardoor sommige takken sterven, terwijl op andere plaatsen van den boom onnatuurlijk veel loten uitschieten, die niet zelden nog groen zijnde boven weer verdorren. — Naar het mij voorkomt en de ondervinding schijnt zulks te bevestigen, is daartegen geen beter middel, dan, zoowel van de groote takken als van den stam, de bast door te snijden, in regte rigting naar beneden, en de kankerige plaatsen, na ze met kalkwater gereinigd te hebben, met entwas digt te maken of met teer en asch. Drie boomen, verleden najaar zoodanig bewerkt, die ook allen op eenen verkeerden tijd hadden gebloeid, toonen geen nieuw verschijnsel van de ziekte; waaronder zelfs een, die reeds verscheidene jaren daaraan leed, zoodat terwijl de oude takken stierven, eene menigte nieuwe en groote loten te voorschijn kwamen, waarvan de toppen in het najaar reeds weder dood waren. — Vrucht gaf hij ook nog dit jaar niet, maar doordien de takken nu gezond zijn, hoopt men daaraan aanstaande jaar weder vruchten te zien groeijen. S.

Als een vervolg op het in de Courant van den 16den September 1851, no. 74, medegedeelde omtrent de toepassing der zegel- en registratie-wetten op de stukken, bedoeld bij art. 17 der *gemeentewet*, worden de belanghebbende besturen herinnerd, dat de akten of processen-verbaal van eedsaflegging, bij art. 39 der gemelde wet voorgeschreven, behooren tot de akten van *openbare besturen*, welke bij art. 27 A, no. 3, der wet van den 3den October 1843 en art. 70, § 3, no. 2, der wet van den 22sten frimaire, 7de jaar, van zegel en registratie zijn vrijgesteld. R.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 1 Oct., kapit. *Veltkamp* Anna Magrietha, van Grosserzijl; den 2den *Mellema* Josine Louise, van Nickerie; *Kwint* Johanna Gesina, van Koningsbergen; den 3den *Zoutman* Hendrika en *van den Borg* Geerdina, beide van Petersburg; *Schummelketel* Johanna Maria, van Riga; *Duit* Frouwina, van Colberg; *de Jonge* Magrietha, van Aberdour; *de Winter* Margaretha, van Koningsbergen; den 4den *Thaden* Catharina Allegonda, van Caen; *Huges* Jacomina, van Stockholm. — Te Texel den 2 Oct., *de Haan* Anna Jantina, van Harwich. — In het Vlie den 30 Sept., *Hazewinkel* Anna en Mietje, van Newcastle; *Meijer* Margrietha, van Sunderland; *Duit* Frouwina, van Colberg; *Smit* Anna Elisabeth, van Frederikstad; den 1 Oct. *de Groot* de 3 Gezusters, en *de Jong* Petrus Jacobus, beide van Dantzig. — Te Helvoet den 3 Oct., *Jonker* voor wijlen *Bergman* Amboina, van Batavia, l. v. Brouwershaven. — Te Dordrecht den 1 Oct., *Weij* Christina, van Messina. — Te Brielle den 30 Sept., *Pluktje* Tetsia en *Peper* Fennechina, van Cardiff. — Te Patras den 6 Sept., *Klunder* Johannes Linthorst, van Genua; is den 13 dito naar Falmouth vertrokken. — Te Malta den 25 Sept., *Brandt* Marianne, van Limerick. — Te Bilbao den 25 Sept., *Bakker* Catharina, van Shields. — Te Bordeaux den 30 Sept., *Lodewijks* Alberdina, van Stettin. — Te Arbroath den 29 Sept., *de Jonge* Hendrika, van Memel. — Te Hull den 1 Oct., *Kuiper* Alida Schuringa, van Memel. — Te Londen den 30 Sept., *Meijer* Anna, van Caloa; *Meppelder* Thetis, van Buenos Ayros. — Te North Shields den 30 Sept., *Jaski* Anna Maria, van Rotterdam. — Te Bremerhaven den 29 Sept., *Geltes* de 2 Gezusters, van Groningen; den 1 Oct. *Pekelder* Concordia, van Petersburg; *Stuiter* Jacomina, van Amsterdam. — Te Hamburg den 29 Sept., *Pekelder* Heidewika, van Amsterdam; *Jager* Zwaantje Elisabeth, van Londen. — Te Bergen den 19 Sept., *de Jonge* Fennegina, van Aberdeen; den 22sten *van der Laan* Hermanus, van Rotterdam. — Te Bolderaa den 21 Sept., *Boswijk* Ceres, van Londen; *Wilkens* Harmonie, van Liverpool; den 25sten *Scholtens* Rehobohodt, van Amsterdam; *Klasen* Elisabeth, van Londen; *Potjewijd* Alida Petronella, van Amsterdam; *Hazewinkel* Delia, van Newcastle. — Te Swinemunde den 29 Sept., *de Jong* Siccolina Hooites, van Amsterdam. — Te Dantzig den 28 Sept., *Oostra* Annechiena Jantina, van Tonningen; den 29sten *Pronk* Gesina Pronk, van Amsterdam. — Te Pillau den 28 Sept., *Klein* Alida Hendrika, van Londen. — Te Memel den 28 Sept., *Lohman* Roelfina, van Koningsbergen; *Prins* Odelia Maria en *Potjer* Titia, beide van Pillau. — Te Cuxhaven den 2 Oct., *de Haan* Jantina Gesina, van Londen. — Te Rendsburg den 30 Sept., *Bieze* Harmina, van Groningen naar Odensee; *Schaaf* Johanna Jacoba, van Amsterdam naar Stettin.

Binnengekomen in het Vlie den 3 Oct., kapit. *Bolhuis* Gezina, van Assens; *Zwieting* Petrus Horreus, van Föhr. — Te Corfu den 30 Sept., *Scherpbier* Jeltina, van Amsterdam. — Te Triest den 27 Sept., *Sissingh* Harmina Catharina, van Amsterdam. — Te St. Nazaire den 29 Sept., *Boer* Vriendschap, van Amsterdam. — Te Sandhamn den 26 Sept., *Klok* Gesina Dorkina, van Newcastle.

Vertrokken van Amsterdam den 1 Oct., kapit. *Jager* Jeanette Agatha, naar Napels; *Pluktje* Hermanna Hendrika, naar Seaham; *Schaap* Bernhard en Eliza, naar Hull; *Bakker* Margaretha Agnes, naar Stettin; *de Vries* de 5 Gezusters, naar Bremen; den 2den *Gruppelaar* Nijssina, naar Newcastle; *Deen* Geziena Elsina, naar Dantzig. — Van Texel den 1 Oct., *Olthoff* Catharina, naar Newcastle; den 3den *van der Baan* Henriette, naar Venetiën. — Uit het Vlie den 30 Sept., *Visser* Trijntje en *de Jong* Catharina Cornelia, beide naar Koningsbergen; *Oldenburger* Sara Maria, *Schuur* Aaltje Pronk, *Schreuder* Sijlina Titia en *Dekker* Epimachus, alle vier naar Dantzig; *Smit* Gesina en *Legger* Jezelina, beide naar Stettin; *Leuning* Margrietha Alida, naar Rostock; *Brouwer* de Hoop, naar Kiel; *Wijbes* Vriendschap, naar Lubeck; *Olthoff* Abeldina, naar Flensburg; *Tiktak* Jantina Fennechina en *Giezen* Aurora, beide op avontuur; den 1 Oct. *van der Zee* jonge Albert, naar Seaham: *Duintjer* Friso, naar Engeland; *de Boer* Reina, naar Frederikstad; *Bart* Hendrika Jantina, naar Drobach; *Kremer* Goede Verwachting, naar Hamburg. — Van Vlissingen den 30 Sept., *Vos* vr. Sjouka, naar Hamburg; *Visser* Johanna Petronella, naar Koningsbergen. — Van Hull den 1 Oct., *de Vries* Hoop van Zegen, naar Wismar. — Van Dundee den 29 Sept., *Potjer* Catharina Jantina en *de Weerd* de Flecken Jouwer, beide naar Seaham. — Van Wijck of Föhr den 29 Sept., *Zwieting* Petrus Horreus, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 28 Sept., *Mooi* Tiessina, naar Yarmouth. — Van Hamburg den 29 Sept., *Hazewinkel* Vrede, naar Neufeld. — Van Bolderaa den 21 Sept., *de Groot* Lucas Wildervank, den 22sten *Oldendorp* Ludolf Theodorus en *de Vries* Gezusters, alle drie naar Elseneur; *Giezen* juffer Alida, naar Carlshamn; den 24sten *Buining* Magdalena, naar Elseneur; den 25sten *Dekker* Onderneming, naar Londen. — Van Travemunde den 2 Oct., *Scherpbier* Gebroeders, naar Rostock. — Van Pillau den 30 Sept., *Stomp* Antje Jansen, naar Memel. — Van Nerva den 22 Sept., *Bakker* Paulina, naar Purmerend; *Hendriks* Antonia, naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 4 Oct., kapit. *Top* Klasina Margaretha, naar Oudsoen. — Uit het Vlie den 3 Oct., *Bakker* Margatha Agnes, naar Stettin; *Boomgaard* Margaretha, op avontuur. — Van Leith den 2 Oct., *Mulder* Hendrik en Ubbo, naar Helmdale. — Van Harwich den 2 Oct., *de Haan* Anna Jantina, naar Groningen. — Van Swinemunde den 30 Sept., *Bakker* Annechiena en *Wolkammer* Eenige Broeder, beide naar Rouaan.

TONNINGEN, 29 Sept. Het schip *vr. Sophia*, kapit. Brongers, van Brussel naar Lubeck, is alhier met verlies van zwaard, kluiverboom en meer andere schade binnengeloopen.

STETTIN, 2 Oct. Volgens ingekomen berigten, is het Hollandsch tjalkschip *Geerdina*, kapit. Drok, van Lubeck naar Koningsbergen bestemd, omstreeks twee mijlen beoosten Stolpemunde gestrand.

HARLINGEN, 4 Oct. Binnengekomen den 30 Sept., kapit. *de Grooth* de 3 Gezusters, van Dantzig; *Munneke* Baudina, van Burnt Island; *Smit* Anna Elisabeth, van Frederikstad; *Scherpbier* Alberdina, van St. Ubes. — Vertrokken den 29sten *Duintjer* Friso, naar Engeland; den 30sten *van der Zee* jonge Albert, naar de Oostzee; *Bart* Hendrika Jantina, *Nistingh* Catharina en *de Boer* Reina, alle drie naar Noorwegen; den 1 Oct. *Brouwer* Elisabeth, naar de Oostzee; den 3den *de Boer* Concordia, naar Noorwegen; *Munneke* Baudina, naar Schotland; den 4den *van der Veen* vr. Anskje, naar Engeland.

ZOUTKAMP, 5 Oct. Binnengekomen den 1sten kapit. *Balk* Wilhelmina, van de Elve; *Reijer* Jantje Hillegonda, van Dantsig. — Vertrokken den 3den *Harkema* de Goede Hoop, naar Hambu[rg]

DELFZIJL, 5 Oct. Binnengekomen den 1sten kapit. *Pot* Re… van Krakero; *Schaaf* Tjakelina, van Bremen n. Amsterdam; … de jonge Maria, van Emden; *de Jong* Jantina Engelina en den … *de Groot* Gezina, beide van Friederikstad; den 3den *Weyhar*… tina, van Steenhouzerzijl; den 4den *Nieveen* Hinderika; van … linerzijl, en *de Roth* vr. Catharina, van Gluckstad, beide naar … sterdam; *Minholst* Imelina, van Papenburg; *Slankenborg* de 2 broeders, van de Elve naar Amsterdam; *Barghoorn* vr. Trie… van Emden. — Vertrokken den 3den *Forma jr.* Antje, den … *Heins* Frouwina Mageretha en *Dijkstra* Geertina, alle drie … Amsterdam naar Leer; *de Roth* Anna Sochiea, op avontuur; *M*… Mageretha, van Amsterdam naar Emden.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEP[EN] welke de Sond gepasseerd zijn.

28 Sept. Pott, de Spruit (de Bult), v. Riga n. Antwerpen.
Brons, Fenna (Groningen), v. Stettin n. Nantes.
29 —— Huising, Gertruida (Veendam), v. Riga n. Amsterdam.
Sietsema, vier gebr. Veenhoven (Beerta), v. Memel n. L…
Schuring, Antje (Pekela), v. Memel n. Harlingen.
Pronk, Gezina Jantina (Veendam), v. Schiedam n. d. O…
Vos, Catharina Knelsina (Pekela), v. Koningsb. n. Du…
Diepenbroek, Helena Tecla „ v. Riga n. Lynn.
de Grooth, Lucas Wildervank „ v. Riga n. Antwerpen.
30 —— Hindriks, Hillegonda Ida (Amsterdam), v. Riga n. Ams…
Sinia, Marchina Boscher (Stads-Kanaal), v. Riga n. D…
Prak, Rensina (Winschoten), v. Riga n. Duinkerken.
Amste…
Buining, Magdalena (Winschoten), van Riga n. Edam.
Mooi, Tiessina (Pekela), v. Dantzig n. Lermont.
Boon, Jacoba Hazewinkel (Veendam), v. Memel n. Am…
Brouwer, Harmina (Wildervank), v. Riga n. Bremen.
Wijkmeijer, Margaretha (Pekela), v. Riga n. Belfast.
1 Oct. Kuiper, Annegina Elsina, v. Amsterdam n. de Oostzee.
Mulder, Harmonie. v. Antwerpen n. de Oostzee.
Dekker, Onderneming, v. Riga n. Londen.
Smit, Albert Schuringa, v. Groningen n. de Oostzee.
van Wijk, Jantje, v. Schiedam n. Riga.
Sprik, Alida, v. Landen n. Petersburg.
Kamminga, Oldambt, v. Schiedam n. de Oostzee.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 25 *Sept.* De vrachten worden nog steeds la… prijs; bedongen naar Londen 2 sh. 2 d. á 2 sh., Hull, G… sh. 4 d., Perth 2 sh. 1 d. per qr. tarwe; Amsterdam *f* 15 p… rogge.

MEMEL, 27 *Sept.* Bedongen: naar Gloucester 20 sh. … Londen 16 sh., Hull 15 sh. per lading, naar Londen 34 sh. of … burg *f* 21 voor lompen, Amsterdam *f* 16 per last hout.

RIGA, 27 *Sept.* Bevracht: naar Amsterdam ad *f* 21 per … slaglijnzaad met *f* 1 kapl., Antwerpen *f* 22 per last vlas … stv. per ton zaaillijnzaad, beide met 15%; Duinkerken, Cala… Dieppe 48 fr. per last vlas; Londen en Hull 3 sh. 8 d. per im… quart. slaglijnzaad.

KONINGSBERGEN, 27 *Sept.* Gepasseerde week is hie… bevrachtingen genoegzaam niets omgegaan. Onderscheidene sch… zijn naar Memel gezeild, om daar vracht te zoeken.

DANTZIG, 29 *Sept.* Gesloten naar Londen 2 sh., 2 d. per … tarwe, Hull 15 sh. per lading balken; Amsterdam *f* 15 per last ro…

STETTIN, 29 *Sept.* Gesloten: naar Londen 8 sh. per … zink; Holland *f* 13½ voor tarwe; Rouaan *f* 45 voor eiken sche… hout; *f* 42 voor planken.

PILLAU, 29 *Sept.* Gepasseerde week zijn 42 schepen hier b… nengeloopen. In bevrachtingen is weinig omgegaan, van Koni… bergen naar Dundee 21 sh. per ton vlas, Stettin 4⅔ rth., Kop… hage of Helsingör 3½ rth. per last rogge.

UITTREKSEL uit het *REGISTER van de BROODZ[ET]TING voor de Stad Groningen.*

Maandag, 6 October 1851.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van *Gro[nin]gen* hebben de prijzen van het **BROOD** he… gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . . van 4 Ponden 38 Cts., per ℔ 09…
De Grofweiten Bol . . . „ 5 Oncen 11 Cts., „ „ 22…
De Fransche Bol . . . . „ 3 Oncen 12⁵ Cts., „ „ 41…
De Regelwegge . . . . „ 3 Oncen 11 Cts., „ „ 37…
De Hollandsche of Tarwebol „ 3 Oncen 10⁵ Cts., „ „ 35…

Voor eensluidend Uittreksel,
De Secretaris: HORA SICCAMA.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN EN…

GRONINGEN, 3 *October.*

TARWE.	Zw. Zaud 64 ℔ *f* 4,20	Bl. Voer 38 ℔ *f*…
Oude Bak 72 ℔ *f* 7,40	Veen 66 » » 4,20	» 40 » »…
N. Oml. 70 » » 6,40	» » »	Zw. Voer 36 » »…
» 72 » » 6,80	N. GERST.	» 38½ » »…
» Old. 68 » » 5,60	N. Winter 56 ℔ *f* 3,90	» 40 » »…
» » 70 » » 6,00	» 58 » » 4,25	BOONEN.
» » 72 » » 6,40	Dito 60 » » 4,55	Paardeb. *f* 4,50,75…
ROGGE.	O. » » »	ZADEN, EN…
N. Inlands. van 1851	Knobbe 60 » » 4,00	Gr.Gortp.m. *f* 6,50…
66 ℔ *f* 5,60	» 62 » » 4,30	Par.100 N.℔ *f* 9,25…
» » 68 » *f* 5,90	N. HAVER.	Old. Klz. *f* 9,25,50…
» » 70 » » 6,20	Dikke 40 ℔ *f* 2,60	Oostfr. dito *f* 9,50…
O. » 66 » » 5,40	» 42 » » 2,70	Zomerz. *f* 6,50 a…
» » 68 » » 5,70	» 44 » » 2,85	G. Mostz. *f* 7a *f* 9…
N. BOEKWEIT.	» 46 » » 3,00	Raapol. p.v. *f* 30,50…
N.Gr. Zd. 62 ℔ *f* 4,05	» 48 » » 3,15	Prijs der Boter…
64 » » 4,35	» » »	1e s. ¼ Ton *f* 24 a…
66 » » 4,65	Bl. Voer 36 » » 2,40	2de » ¼ Ton - 23…

Tarwe tot vorige prijzen met weinig handel. — Rogge ruim p… houdend. — Boekweit meerder vraag en hooger afgegeven. — G… door schaarschheid 10 a 15 cents hooger aan Pelders verkocht. … Haver slepende afgaande. — Boonen als voren. — Gort met we… handel. — Koolzaad prijshoudend.

AMSTERDAM, 3 *Oct.* Roode Tarwe tot verhoogde prijzen … verzending en cons. Witte Inlands. ook met goeden handel. In … 131 ℔ Rijn *f* 244; 129 ℔ dito *f* 240; 130 ℔ Kleefs. *f* 245. In co… 131 ℔ b. Pools. *f* 278; 129 ℔ Bovenl. *f* 245; 119, 120 ℔ V… *f* 181, *f* 184; 121 ℔ dito *f* 185, *f* 187; 122 ℔ dito *f* 189, *f*… 120, 121, 123 ℔ Gron. *f* 188, *f* 190, *f* 194; 125 ℔ n. Vriesch … *f* 210 zeilende. — Rogge aan cons. en speculatie iets hooger … entr.: 122 ℔ Pruiss. *f* 183 bij partij; in cons.: 115 ℔ gedr. *f* … 121 ℔ Petersb. 178. — Gerst ruim prijsh.: n. Zeeuws. Winter *f* … jar. dito *f* 135. — Nog verkocht: 116 ℔ gedr. Rogge *f* 163 in …
Koolzaad ½ p. vl. lager; puik Holst. 52½ p. vl.; Vriesch 46½ p… op 9 vat dadelijk en in Oct. 53 p. vl.; Nov. 54 p vl.; Sept. … 58 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 112 ℔ Tharsus *f* 315. — Raap… dadelijk en op levering in een doen: op 6/w. *f* 32,25; vlieg. *f* 31… Nov. *f* 31,50; Dec. *f* 31,75; Mei *f* 33,50; Sept. *f* 34 a *f* 34,25; … Lijnolie op 6/w. *f* 35,25; vlieg. *f* 34,25. — Hennepolie op 6/… *f* 37,50; vlieg. *f* 36,50.

LONDEN, 3 *October.* De prijzen van inl. en vreemde Tar… waren bij geringen omzet nagenoeg dezelfde als l.l. Maandag … Moutgarst bedong evenveel geld als in het begin der week; andere … soorten minder gewild. Nieuwe Haver gemakkelijker te verkrijgen, … doch oude Voerhaver ruim prijshoudend. Boonen iets lager. Erw… ten een weinig hooger in prijs.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

LONDEN, 3 *Oct.* Voor allerlei soorten van vee was weinig … vraag en de prijzen neigden tot teruggang. De aanvoer was groot … en bestond uit 1220 runderen, 390 kalveren en 6796 schapen.

GRONINGEN, 6 *October.* De alhier gehouden herfstpaarden… markt was over het geheel slap, waar het ongunstige weder … nog het zijne toe bijdroeg. De aanvoer was niet groot en … stond uit werkpaarden. De prijzen waren zeer verschillend … meer dan de helft is onverkocht gebleven.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 4 *October.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 58 1/16, 58⅛, 58 1/16; D… Certific. 3 pCt. 69 1/16, 69⅛, 69⅛; Dito Dito 4 pCt. 90¼. BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48. — FRANKRIJK, Obl… 3 pCt. 52¼. — SPANJE, L. bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. 14… 14⅝; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 14 9/16, 14⅝, 14⅝; … bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 14 9/16; Dito Binnenl. … 6/m. 3 pCt. 35 7/16, 35½; Coup. Ard. 8 1/16. — PORTUGAL … te Londen 5 pCt. 34⅛; Dito Dito 4 pCt. 33⅝. — RUSLAND … Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106, 106⅛; Cert. bij … 1831 en 1833 5 pCt. 95; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89⅛, 89… 89 3/16; Certific. van Inschr. in Ass. 6 pCt. 66¼. — OOSTENRIJK … Metalliek 5 pCt. 73½, 73⅝; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38⅝, … Dito Nieuwe 5 pCt. 79⅞, 80⅛, 79⅞; Mexik. 26 5/16, … Grenada 1¾ pCt. 14 5/16; Ecuador 2⅜.

Noch van onze binnenl. noch van buitenl. fondsen verdient han… of variatie eenige bijzondere vermelding.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 p…
Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58 1/16 a ⅛; Ard. a 510 … 14⅝; Binnenl. 3 pCts. 35⅜ a 7/16.

...ERDAM, 5 October. EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur. ... a 85 £ 14½. Dito a 510 £ 14½, 1½. Dito Onbep. 14½. Metalliek 5 pCt. 79½. ...aansche fondsen was heden, bij eenige affaire, de stemming ...

...rijksche meer aangeboden, op de hooger afkomende wissel- ...van Weenen van gisteren.

ADVERTENTIEN.

Ter vervulling van de vacante Betrekking van ONDERWIJZER, waaraan men die van KOSTER, ORGANIST en VOORZANGER wenscht verbonden te ... te **Westerlee**, zal er op VRIJDAG den 31sten ...ER eerstkomende, des morgens te negen uur, in de ...OOL aldaar een **VERGELIJKEND EXAMEN** ...den worden. Die alsdan wenschen mede te dingen, ... verzocht hunne Stukken vóór of op den 17den dezer ... te zenden bij den ondergeteekende. Nadere aan... zijn te vinden in de Bijdragen voor SEPTEMBER ...t jaar.

...EEMDA, 4 October 1851.

De Burgemeester der Gemeente Scheemda:
H. PICCARDT.

NEÊRLANDS HEIL.

...DIRECTIE van de KIESVEREENIGING **NEÊR-...DS HEIL** maakt bekend, dat in de Vergadering ... 8den dezer tot **KANDIDAAT** dier Vereeniging ... het LIDMAATSCHAP van de TWEEDE KAMER ...STATEN-GENERAAL is gekozen de Heer **JAKOB ...K VAN HERWERDEN**, *Gepensioneerd Oost-... Hoofdambtenaar*, te *'s Gravenhage*.

...INGEN, 6 October 1851.

De Directie der Vereeniging:
H. A. SPANDAW, *President*.
I. L. SCHAAP, *Secretaris*.

De ondergeteekende verzoekt, voor zooveel noodig, den KIESGEREGTIGDEN voor het Kiesdistrikt *Groningen*, om bij de aanstaande keus van een LID ... TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL, ... **acht op zijn' persoon te slaan.**

S. MENALDA.

... der Hoogleeraren te *Groningen*, tot aanmoediging van Studie.

...ondergeteekenden hebben, als beheerders van boven... ...d Fonds, aan hunne medehoogleeraren dezer dagen ...gegeven nopens den toestand van dit Fonds van Sep... 1850 tot September 1851. Zij meenen aan het ge... ...zaak en aan het belang, dat onderscheidene perso... ...deze inrigting getoond hebben te stellen, verpligt te ... hoofdzaak van genoemd Verslag hierbij ook aan het ...mede te deelen.

...noemden tijdkring is voor het Fonds ontvangen ...86², zijnde deels de gewone bijdragen der Professoren ... deels rente, of buitengewone bijdragen van eenige ...te *Obergum*, *Uithuizen*, *Leens*, *Vierhuizen*, *Winsum* ...*roningen*, als ook van een' oud-leerling der Groninger ...hool te *Leiden*, benevens *f* 50 van het *Groninger* ...*d gezelschap*; het laatste bij gelegenheid der uitgave ... Fonds van eene bij deze Hoogeschool bekroonde God... ...prijsverhandeling. Zij danken allen, die op deze ...t de uitbreiding van het Fonds hebben medegewerkt, ...van sommigen zich ook tot *jaarlijksche* bijdragen ...verbonden, voor deze hunne hulp, doch inzonderheid ... Mr. M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE, die, door het ...den en aanbevelen eener inteekeningslijst in zijne om... ...veel tot bevordering dezer zaak heeft bijgedragen. ...behaagde Zijne Majesteit den Koning, tot groot ge... ...van allen, die op wetenschap en studie prijs stellen, ...t vervolg de uitschrijving van Prijsvragen tot aan...g der studiën aan onze Hoogescholen en Athenaea ...e eigene middelen te bekostigen. Hierdoor zullen ...rtoe noodige uitgaven voor onze Hoogeschool thans ...eer, zoo als tot dusverre, door het Fonds behoeven ... te worden. Er is dien ten gevolge besloten voor... ...n de *inkomsten* van het Fonds geen gebruik te ma... ...aar deze bij het kapitaal bij te voegen, in de hoop, ...eerlang, overeenkomstig een der doeleinden bij ...gting van dit Fonds, in staat zal zijn eene of meer ..., van b. v. ten minste *f* 200 's jaars, daaruit ...stigen, ten einde zulke onbemiddelde studenten ...Hoogeschool, als deze hulp in de opzigten zullen ..., daarmede te ondersteunen. Bij de uitzigten, wel... ...itbreiding van dit Fonds ons van meer dan eene zijde ... zijn, hopen wij, dat die tijd niet meer verre af zal ... in welk geval tevens nadere bepalingen zullen worden ... omtrent de toewijzing eener beurs en het toezigt op ...mede begiftigde, ten einde deze ondersteuning alleen ... worde aan hen, die dit volkomen waardig zijn en ... blijven.

...dit nuttig doel nu zoo spoedig mogelijk te bereiken, ... wij deze onze instelling bij voortduring aan allen aan, ... de wetenschappen en in den bloei onzer Hoogeschool ...stellen; zullende elk der ondergeteekenden zich gaarne ...met alle grootere of kleinere bijdragen tot uitbreiding ... Fonds te ontvangen.

...INGEN, 3 October 1851.

H. C. VAN HALL.
P. HOFSTEDE DE GROOT.
H. NIENHUIS.

PICTURA.

...WONE **VERGADERING** van het KUNSTGENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering ...ken- en Schilderkunst*, onder den naam **PICTURA**, ...NGSDAG den 7den October 1851, des avonds te 6 ... Huize van de Wedw. BONTEKOE. — KUNSTBE-...UWING.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris*.

...GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het ...RTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den ... October 1851, des avonds te *zes* uur, in het CON...HUIS, in de Poelestraat. Verslag der Commissie ... de Kweekschool voor Onderwijzers. — Examen der ...kelingen. — Verslag van den Penningmeester. — Be...g van eenige wijzigingen in de wet, enz.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris*.

...VERGADERING van de **LEDEN** van het GENOOTSCHAP *TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID*, te *Onderdendam*, in het ZIJLVESTERHUIS ... op DONDERDAG den **9**den October 1851, des ... te 2 uur. — Tot de werkzaamheden dezer Ver... behoort *het benoemen eener Commissie tot herziening en aanvulling van het Reglement*, enz.

Mr. A. J. VAN ROIJEN,
Secretaris.

Het **BESTUUR** van de AFDEELING ***GRONINGEN*** van het ***Nederlandsche Bijbelgenootschap*** maakt aan al de LEDEN van het GENOOTSCHAP bekend, dat er op **DONDERDAG** den ... **October** aanstaande, zal plaats hebben: 1) te 12 uur ...**ALGEMEENE VERGADERING** in de groote ...HISTORIEKAMER der Martini Kerk alhier, waartoe ...Leden des Bijbelgenootschaps toegang hebben, en waarin ... worden gegeven van den STAAT der AFDEELING, des GENOOTSCHAPS, van de UITGIFTE van ... van den STAAT der KAS, van het VOORGE-... op de ALGEMEENE VERGADERING, in Augustus te *Amsterdam* gehouden, VERKIEZING van LEDEN in het BESTUUR der AFDEELING, ENZ; 2) te 5 uur, in de GROOTE KERK, eene GODSDIENSTIGE BIJEENKOMST, waarbij Ds. **S. COOLHAAS VAN DER WOUDE**, *Predikant* te *Nieuw-Beerta*, Voorganger zal zijn; wordende de Leden van het Genootschap vriendelijk uitgenoodigd, beide Vergaderingen met hunne tegenwoordigheid te vereeren. De laatste Bijeenkomst is echter ook ingerigt voor hen, die geene Leden des Genootschaps zijn, en zal tevens dienen, om Giften voor hetzelve door Broederen Diakenen in te zamelen.

Voorts verzoekt het Bestuur der Afdeeling de Bestuurders der Vereenigingen buiten de Stad gevestigd, dat zij hunne VERSLAGEN uiterlijk vóór den 14den dezer, bij den ondergeteekenden Secretaris inzenden, ten einde er nog het noodige gebruik van kunne gemaakt worden bij die Vergaderingen. Eindelijk wordt aan deze Bestuurders berigt, dat er na den afloop der Godsdienstoefening nog eene BIJEENKOMST van BESTUURDERS aller BIJBELVEREENIGINGEN zal plaats hebben ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt, bij de Waag.

GRONINGEN, 7 October 1851.

Het Bestuur der Afdeeling Groningen van het Nederl. Bijbelgenootschap,
Namens hetzelve:
L. G. PAREAU, *Secr.*

ALGEMEENE VEREENIGING

tegen het Pauperisme bij de arbeidende klassen van den minder gegoeden stand.

De **ALGEMEENE HERFST-VERGADERING** voor 1851 der **Vereeniging** zal plaats hebben op DONDERDAG den 16den October e.k., 's voormiddags te 10½ uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*.

Namens het Bestuur der Vereeniging:
S. BLAUPOT TEN CATE, *Voorzitter.*
L. ALI COHEN, *Secret. van Bestuur.*
W. DE SITTER, *Secret. van Correspondentie.*

*** De **COMMISSIE** over de ***HERHALINGSCHOLEN*** van het Departement *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ: *Tot Nut van 't Algemeen*, berigt bij deze alle **JONGE LIEDEN**, welke den ouderdom van 12 jaren bereikt hebben, en van het op hare Scholen *gratis* gegeven Onderwijs wenschen gebruik te maken, dat zij zich dagelijks daartoe kunnen aangeven bij den Heer J. W. HOMMES, aan de Vischmarkt.

Namens de Commissie voornoemd:
H. BAKKER, *Secretaris.*

De ondergeteekende heeft het genoegen aan OUDERS of VOOGDEN kennis te geven, dat de **DANSLESSEN** voor **KINDEREN**, die geene gelegenheid hebben aan de Scholen of aan Huis, met **November** beginnen, en verzoekt tevens, om de **geschiktste uren** te kunnen bepalen, dat de Leerlingen of Beginnenden zich vóór dien tijd vervoegen bij den ondergeteekende.

P. BEKKER,
Stads-Dansmeester.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

ROELOF BOSMA,
Med. Pract. te Grootegast,
en
WIBBINA COPINGA NIEWEG.

MARUM, 5 October 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

P. NOË
met
A. VAN DER VEEN.

LEEUWARDEN, 2 October 1851.
Algemeene kennisgeving.

*** Bevallen van eenen *ZOON* D. NIEUBUURTIDDENS.

MURMERWOUDE, 28 September 1851.

*** Bevallen van een' ZOON Z. R. SCHURING, geliefde Echtgenoot van

H. OLTHOFF,
Borstelmaker in de Steentilstraat.

GRONINGEN, 3 October 1851.

*** Heden beviel voorspoedig van eene wélgeschapen DOCHTER A. E. HESSELING, geliefde Echtgenoot van

B. HAITZEMA VIËTOR.

WINSCHOTEN, 4 October 1851.

*** Mogten wij ons den 26sten September l.l. over de, hoewel ontijdige, geboorte van eenen Zoon verheugen, heden werd die vreugde voor mij in diepe droefheid veranderd, daar het God behaagde van mijne zijde weg te nemen mijne innig geliefde Vrouw JANTJE LAMBERTS VEENKAMP, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 32 jaren, na eene allergelukkigste echtvereeniging van slechts negen maanden.

AMSTERDAM, 27 September 1851.

W. BOELKEN.

*** Te *Amsterdam* is den 29sten September 1851, tot bittere droefheid van haren Echtgenoot en Kinderen en verdere Naastbestaanden, overleden HENDERIENA VAN REIN, geb. SCHAAP, in den ouderdom van 35 jaren.

Eenige kennisgeving.

*** Mijne waarde Dochter KORNELISKE KUIPERS werd mij heden avond te 9 uur door den dood ontrukt, in den ouderdom van ruim 47 jaren, na een onafgebroken lijden van omstreeks 18 jaren; ofschoon de overledene wegens hare ziekelijkheid ons steeds met weedom bezielde, treuren toch hare Broeders en verdere Aanverwanten met mij om haar gemis.

HOOGEMEEDEN, 1 October 1851.

KOOPKE IWEMA,
Wedw. HARM MELLES KUIPERS.

*** Ons éénig geliefd Zoontje CORNELIS, in welks bezit wij ons ruim tien weken mogten verheugen, werd heden op het onverwachts weder door den Hemelschen Vader tot zich genomen.

GRONINGEN, 4 October 1851.

D. DE JONGE.
A. DE JONGE, geb. **DEDDES.**

*** Heden behaagde het den Hemelschen Vader, na eene hevige ziekte van vier weken, in den ouderdom van 35 jaren, van mijne zijde weg te rukken mijnen geliefden Echtgenoot N. P. BARENDS, na eene genoegelijke Echtvereeniging van slechts acht jaren.

Hoe zwaar mij dit verlies treft, zal ieder gevoelig hart ligt beseffen, doch ik hoop, dat het Christelijk geloof en vertrouwen, dat Gods doen steeds wijsheid en goedheid is, mij kracht zal schenken, om Zijnen wil gelaten te eerbiedigen.

VEENDAM, 4 October 1851.

C. A. BARENDS, geboren **MULDER.**

*** HAREN, 4 October 1851. Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot JANTJE MULDER, in den ouderdom van bijna 42 jaren.

B. HOLTMAN.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een smartelijk lijden, tot droefheid van mij en verdere Familie, mijne geliefde Echtgenoot A. R. VAN DER MOLEN, in den ouderdom van bijna 41 jaren, na verlost te zijn van twee doode Zonen. Haar einde was zacht en kalm.

GRONINGEN, 6 October 1851.

B. R. VAN LATEN, *Scheepskapitein.*

*** Bij **R. J. SCHIERBEEK** is, à 10 C., te bekomen: De **CATALOGUS** der belangrijke verzameling BOEKEN, PLATEN, MUZIJK, LIEFHEBBERIJEN, BOEKENKASSEN, enz., waarbij die, nagelaten door de Heeren Mr. **P. G. SEVENSTERN**, te *Groningen*, en Ds. **R. DAMSTÉ**, te *Nuis*, bestaande uit vele *uitmuntende* WERKEN over REGTSGELEERDHEID, STAATKUNDE, GESCHIEDENIS, LETTERKUNDE, enz., en eene *hoogst merkwaardige* Collectie *Schriftelijke* AANTEEKENINGEN over de WETGEVING en het REGT, door eerstgenoemden bij eene veeljarige praktijk opgesteld en tot heden toe bijgehouden. Dewelke publiek zal Verkocht worden op WOENSDAG den 15den October e.k., en verv., en te bezien zijn: de PLATEN enz. op Maandag den 13den en de BOEKEN op Dingsdag den 14den October bevorens, van 's morgens 9 tot 's middags 5 uur.

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven: DE TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet (van 1848) en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In dezen nieuwen druk is de *Litteratuur* aangevuld en zijn onderscheidene *Wetten*, *Besluiten* en *Reglementen* van algemeen belang opgenomen, welke in den eersten druk niet voorkomen, zoodat deze 1020 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde ***f* 4—90** *in Zakformaat* en ***f* 6—20** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

*** De Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT et L. G. PAREAU,

ENCYCLOPAEDIA THEOLOGI CHRISTIANI.

Editio *tertia*, aucta et emendata.

Prijs *f* 2,10.

Dr. G. H. MEIJER,

LEIDDRAAD

BIJ HET

VERPLEGEN EN OPPASSEN VAN ZIEKEN;

een Handboekje voor alle Huisgezinnen.

Prijs *f* 1,00.

Miss LAWRENCE,

VERTELLINGEN

UIT DE

GESCHIEDENIS DES NIEUWEN TESTAMENTS.

MET PLATEN. Prijs, in Carton, *f* 1,50.

Leesbibliotheek.

De ondergeteekende verwittigt mits deze aan het geëerde Publiek, dat zijne **LEESBIBLIOTHEEK** tegen het tegenwoordige Leesaizoen weder van een aantal **nieuwe Werken** is voorzien, welke men ter lezing kan bekomen tegen 2½ cent **het deel per week.** — Het **Abonnement** voor **drie maanden** is ***f* 1,00** en hooger.

Hij blijft zich bij voortduring vriendelijk aanbevelen.

S. C. VAN DER SLEESEN,
in de Oosterstraat, nabij de Markt.

100 GULDEN

BELOONING

EN EEN

LEVENSLANG GRATIS

Abonnement

OP HET

ZONDAGSBLAD,

voor hem die het **Raadsel** raadt, dat thans in ***het Zondagsblad*** staat.

Partikulieren en Koffijhuizen kunnen het ZONDAGSBLAD krijgen bij elken Boekverkooper of Postmeester, of regelregt: *Aan het Bureau van het Zondagsblad te 's Hage.*

EXTRACT.

Bij Vonnis der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, van den zevenden Maart 1800 eenenvijftig, behoorlijk geregistreerd, is het **HUWELIJK**, voltrokken te *Veendam* den dertigsten April 1800 zevenentwintig, tusschen **IZAK NATHAN DIJKSTRA**, Slager, wonende te *Groningen*, en **SAARTJE SAMUELS COHEN**, wonende te *Kalkwijk*, gemeente *Hoogezand*, **ONTBONDEN verklaard.**

Voor Extract conform:
L. B. LOHMAN,
Proc.

Een ieder, die iets VERSCHULDIGD is aan — of te VORDEREN heeft van de NALATENSCHAP van wijlen den Heer **WILLEM FOCKENS**, in leven woonachtig te *Groningen* en aldaar overleden, wordt verzocht daarvan binnen *veertien* dagen Betaling of Aangifte te doen aan den eerstondergeteekende.

GRONINGEN, 6 October 1851

Mr. H. VAN GIFFEN,
LUCAS VAN GIFFEN,
Executeuren-Testamentair.

De ERFGENAMEN, onder voorregt van Boedelbeschrijving, van wijlen **HENDERICUS OSWALDUS HAGBOLT**, in leven Kunstschilder, en Mej. **CATHARINA WILHELMINA MEULMAN**, Echtelieden, gewoond hebbende en overleden te *Groningen*, roepen op DE ONBEKENDE SCHULDEISCHERS dezer Erflaters, ten einde, zoo wel aan deze als aan degene die bekend zijn, en aan de LEGATARISSEN, zoo die er zijn, op den 25sten October 1851, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder N. DE MULDER, in de Heerestraat, te *Groningen*, dadelijk **REKENING en VERANTWOORDING** van hun beheer af te leggen, en hunne **SCHULDVORDERINGEN en LEGATEN** te voldoen, voor zoo verre het bedrag er

Nalatenschap toereikende zal zijn. De Rekening en Bescheiden zullen inmiddels ter inzage liggen ten KANTORE van den ondergeteekenden Notaris.

Mr. J. J. CREMERS.

AANBESTEDING.

Het **PLAATSELIJK BESTUUR** der Gemeente ***SCHEEMDA*** gedenkt aan te Besteden, op MAANDAG den 13den October, des namiddags te drie uur, ten Huize van de Wedw. HINDRIK VERVER, te *Nieuw Scheemda*:

Het AANLEGGEN der AARDEBAAN, BEPUINEN en daarover BEGRINDEN van dezelve, van af den Provincialen Grindweg tusschen *Noordbroek* en *Scheemda*, door *Nieuw Scheemda*, tot aan de Klapbrug over 't Zijldiep, tegen de Behuizing van BOEKMEIJER, lang met inbegrip der Keijestraten 5224 Ellen, met het daarstellen van TWEE TOLBOOMEN.

Het BESTEK, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, acht dagen bevorens, boven en behalve ten Huize van UITBESTEDING, ter lezing liggen: te *Groningen*, in den DOELEN, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, Wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en de Wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt, en bij den Kastelein VAN WARTUM, in de *Altena*; te *Warfhuizen*, bij de Wedw. ELINGA; te *Onderdendam*, in het GEMEENTEHUIS; te *Delfzijl*, bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de Wedw. WEITS; te *Appingedam*, bij de Kasteleins EVERS, HOUWING en WIERSUM; te *Zuidbroek*, bij de Wedw. KOOPS; te *Scheemda*, in het GEMEENTEHUIS; te *Winschoten*, bij den Kastelein VAN DIJK; te *Nieuwe Schans*, bij den Kastelein SMIT; te *Veendam*, in het GEMEENTEHUIS, en te *Zuidhorn*, bij de Wedw. OSSENTJUK.

Nadere Informatiën zijn te bekomen bij den BURGEMEESTER der Gemeente, en den Opzigter van Publieke Werken A. VAN REES, te *Zuidbroek*; terwijl aanwijzing in loco zal worden gegeven op den dag van Uitbesteding, des voormiddags te 9 uur.

SCHEEMDA, 27 September 1851.

Het Gemeentebestuur voornoemd:
H. PICCARDT.
Ter ordonnantie van hetzelve:
K. W. SIJPKENS.

*** De BURGEMEESTER der Gemeente ***DELFZIJL*** herinnert bij deze, dat de **HERFST-VEEMARKT**, alhier gehouden wordende op den **derden DONDERDAG in de maand October**, dit jaar invalt op den **16den dier maand**; dat er **geen Stede- of Plaatsgeld** zal worden betaald, **geene Hazardspelen** zullen worden toegelaten en alle **Bedelarij** strengelijk zal worden geweerd.

DELFZIJL, 3 October 1851.

De Burgemeester voornoemd;
P. J. VOS.

*** BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente ***BELLINGWOLDE*** maken bekend, dat op de **JAARMARKT** te ***OUDE SCHANS***, die invalt op WOENSDAG den 8sten October 1851, **alle Spelen om Geld**, als van ouds, **blijft VERBODEN.**

BELLINGWOLDE, 1 October 1851.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
L. KARS.
Ter ordonnansie van dezelve:
H. DIDDENS.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

DIENSTREGELING.

Tusschen *AMSTERDAM* en *GRONINGEN*, **dagelijks**, behalve Zaturdags, over *KAMPEN*, *ZWOLLE*, *MEPPEL* en *ASSEN*, en in dadelijke aansluiting met de **DILIGENCE** der Maatschappij tusschen *ASSEN*, *WILDERVANK* en *VEENDAM*.

Vertrek van *AMSTERDAM* 's morg te 7 uur; aankomst te *GRONINGEN* 's avonds circa te 11 uur.

Vertrek van *GRONINGEN* 's avonds te 10½ uur en aankomst te *AMSTERDAM* 's namiddags circa te **8½ uur.**

Corresponderende te *AMSTERDAM* op de Spoortreinen naar *HAARLEM*, *LEIDEN*, *'s GRAVENHAGE*, *ROTTERDAM*, *UTRECHT* en *ARNHEM* en de STOOMBOOTEN op *ZAANDAM*, *ALKMAAR* en het *NIEUWEDIEP*.

ZWOLSCHE STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling van **1° October** tot in **Nov.** Van *Zwolle*, langs *Hasselt* en *Zwartsluis*, *Zonday*, *Dingsdag* en *Donderdag*, 's morgens te *zeven* uur. Van *Amsterdam*, *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, 's morgens te *acht* uur.

In correspondentie met de HOLLANDSCHE en RIJNSPOORTREINEN, per Diligence op *Meppel*, vertrekkende des morgens te *half zeven*, bij W. MASSIER aldaar; — langs deze route kan men, des avonds te *elf* uur per Diligence uit *Groningen* vertrekkende, den volgenden middag ruim *drie* uur te *Amsterdam* aankomen. Op **Doorloopende Kaarten** van en naar **AMSTERDAM**, tegen den prijs van *f* 3,20 en *f* 4,50, strekt zich de Correspondentie per Schuit van *Meppel* mede uit naar *Assen*, *Groningen* en *Veendam* zie nommer 45 dezer Courant.

Donderdag den 9den October

1851, des namiddags te 2 uur, zal, voor de Behuizing van de Wed. J. VOS, buiten de Oosterpoort te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een klein zindelijk **INBOEDELTJE**, als EIKENHOUTEN KABINET, KLOK, TAFEL, STOELEN, BEDDEGOED, enig GLAS- en AARDEWERK, en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Te bezien op den Verkoopdag, voormiddags van 10 tot 12 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

GROOTE VERKOOPING VAN AFBRAAK,

als: DEUREN, beste RAAMS, KOZIJNS, STEEN, VLOEREN, IJZER, eene groote **KRAAM** met KISTEN, KLEEDEN en ZEILEN, alles bij perceelen, op VRIJDAG den 10den October 1821, des voormiddags om 10 uur, in de Hofstraat, ten verzoeke van J. KAMPEN.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Donderdag den 9den October

1851, des namiddags te twee uur, zal, vóór en in het BOELHUIS in de Gelkingestraat, publiek worden verkocht, **door vertrek naar elders**; eene groote hoeveelheid wél geconserveerde **MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, velerhande **HUISHOUDELIJKE GOEDEREN**, waaronder 3 HALVE KASTKLOKKEN, een KLAVIER, uitmuntend BEDDEGOED, eenig **GOUD** en **ZILVER**, waaronder een GOUDEN OORIJZER naar den laatsten smaak, benevens een partijtje **MANUFAKTUREN**, ENZ. Te bezien WOENSDAG namiddag van twee tot 5 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

Verkoop van AFBRAAK.

VRIJDAG den 10den October e.k., des morgens te 11 uur, zal, aan de Bottebakkersrijge, bij den Apoortenboog alhier, publiek worden verkocht: Eene partij **AFBRAAK**, bestaande in EIKEN PALEN, POSTEN, DAMLEGGERS en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

LEEST HIER!

De op WOENSDAG den 8sten October e.k. aangekondigde VERKOOPING DER VASTE GOEDEREN van den Heer **J. G. KRAMER** zal **GEEN VOORTGANG** hebben.

R. FEITH, *Notaris.*

*** Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op DINGSDAG en WOENSDAG den 14den en 15den October e.k., telkens des namiddags precies te 2 uur te beginnen, publiek verkoopen:

Een' netten, wel onderhouden, zoo goed als nieuwen **INBOEDEL**, bestaande uit MAHONIEHOUTEN en andere MEUBELS, SPIEGELS, TAFELS, CANAPÉS, STOELEN, fraai PORSELEIN en ander AARDEWERK, eene briljante PENDULE, MAHONIEHOUTEN LEDEKANTEN met extra fraaije GORDIJNEN, best BEDDEGOED, KOPER-, TIN- en GLASWERK, onderscheidene KAGCHELS, een KERN met TOEBEHOOREN en ander VAATWERK, een' extra fraaijen WAGEN, en hetgeen er verder zal worden gepresenteerd; alles zich bevindende ten Huize van den Heer J. G. KRAMER, te *Zuidbroek*.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van W. L. KRIJTHE en D. W. KRIJTHE, des namiddags te 4 uur, publiek te verkoopen:

Eene aanzienlijke, nieuw getimmerde BEHUIZING, no. 22, en SCHUUR, met derzelver ERF en TUIN, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 3 — 72½.

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 1 B., 44 R. en 50 Ellen best *Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 20 — 00.

III. Den EIGENDOM daarvan.

IV. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 1 B., 48 R. en 30 Ellen best *Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 20—00.

V. Den EIGENDOM daarvan.

VI. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 1 B., 16 R. en 60 Ellen best *Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 15 — 00.

VII. Den EIGENDOM daarvan.

VIII. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 1 B., 53 R. en 80 Ellen best *Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 20 — 00.

IX. Den EIGENDOM daarvan.

X. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 1 B., 54 Roeden best *Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 20 — 00.

XI. Den EIGENDOM daarvan. — Alles staande en gelegen te *Visvliet* nevens den Straatweg en de Lauwers.

XII. Den EIGENDOM van 85 R. en 10 Ellen *Land*, gelegen onder *Tolbert*, gemeente *Leek*, bij GERRIT H. ZEVENBERGEN, Landbouwer aldaar, tegen eene jaarlijksche huur van *f* 12—00, onder beklemming in gebruik.

De voorloopige toewijzing zal plaats hebben ten Huize van den Kastelein A. BRINKMAN, te *Visvliet*, op DONDERDAG den 9den October 1851, en de finale toewijzing ten Huize van den Kastelein J. W. BAKKER, te *Visvliet*, op DONDERDAG daaraanvolgende.

HOUTVEILING,

onder WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op ZATURDAG den 11den October 1851, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene groote partij **VUREN MAATS** en **OVERMAATS BALKEN**, waaronder *drie* Ladingen nieuw aangevoerde van *Friedrichstadt*; verder eene partij **RIGA'S en STETTINER GREENEN BALKEN, JUFFERS, KOLDERS, enz.**

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

VERKOOPING te *EE.*

Mr. **J. WITTEVEEN**, Notaris te *Metslawier*, zal, ingevolge regterlijke magtiging, volgens plaatselijk gebruik, presenteren te verkoopen:

a. Een' zeer beklanten, sedert eene reeks van jaren met het beste succes gedreven wordende **KOREN- en PELMOLEN**, zeer gunstig gelegen in den Dorpe *Ee*, aan de Dorpsvaart; Kadastraal bekend Gemeente *Ee*, Sectie C, no. 172.

b. Eene **HUIZINGE**, no. 29, met ERVE, MOESTUIN en verder AANBEHOOREN, grenzende aan het Molenerf; Kadastraal bekend Gemeente en Sectie als voren, no. 668; Huis en Erf gemeten op 10 Roeden, 10 Ellen; en

c. Eene **WOONHUIZINGE**, no. 30, met PAKHUIS, TUIN, BLEEKVELD en verder AANBEHOOREN, staande en gelegen tegenover de beide vorige perceelen; Kadastraal bekend Gemeente en Sectie als voren, no. 690; Huis en Erf gemeten op 6 Roeden, 50 Ellen.

Te aanvaarden den Molen c. a. en het perceel sub c, met uitzondering van eene Kamer, den 12den November e.k., en overigens den 12den Mei daaraanvolgende.

N.B. Een gedeelte des Koopschats, ad ***f* 4000—00**, kan als 1ste Hypotheek onder het te veilene blijven staan.

Wie gading maakt, kome Zaturdag den 11den October 1851, des namiddags om 4 uur, bij de provisionele Veiling, ten Huize van den Kastelein GANZINGA, te *Ee.*

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Wedw. en Erven wijlen EKKE JANS BOERSEMA, in leven Landbouwer te *Faan*, op MAANDAG den 13den October 1851, des namiddags te 3 uur, ten huize van den Kastelein J. D. BAKK[ER], *Enumatil*, publiek te verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZI[NG], SCHUUR, get. no. 18, bene[vens] VASTE, ALTOOSDURENDE IN ALLE LINIËN VERERV[ENDE] BEKLEMMING van 29 B., [...] *Landerijen*, staande en gelegen op den Dijkstreek *Faan* en *Midwolde*, *HARSEMAHEERD* ge[...] doende jaarlijks op Midwinter aan *Geertruida Gast[...]* *Groningen* tot vaste huur de som van *f* 120—00; t[...] losse huur wordende gebruikt bij J. E. BOERSEMA[...] eene jaarlijksche huur van *f* 425—00; om de Be[...] enz. te aanvaarden op den 12den Nov. 1851 en de [...] rijen op den 1sten November 1857; komende de lo[...] ten voordeele van den Kooper.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te [...] gedenkt, ten verzoeke van SIERE PIETERS BEUK[...] Landbouwer te *Oostwold*, en de Erven van wijlen zijne[...] ANJE KLAASSEN ZUIDHOF, op nader te bepa[len] en plaats, publiek te verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZI[NG], SCHUUR, get. no. 24, bene[vens] ONOPZEGBARE, VASTE [...] ALLE LINIËN VERERV[...] BEKLEMMING van 35 B., [...] 20 E. daarbij behoorende *Landerijen*, staande en [...] te *Oostwold*, doende jaarlijks op Midwinter aan de [...] wijlen Mevrouw VAN MEIMA tot vaste huur de so[m] *f* 120—00.

In den aanstaanden Winter zal [...] worden verkocht: Eene nieuwge[...] de royale **HEEREN BE[HUI]ZING** met onderscheidene VERTREKKEN, W[...] en PROVISIEKELDERS, met PUT en REGEN[...] benevens SCHUUR en STALLING, wél aangelegd[...] en **TWEE KAMPEN LAND**, zeer aangenaam [...] gelegen aan het Trekdiep nabij *Uithuizen*, bijzo[nder] gelegen om er een' **Molen** of andere **Fabrijk** te [...] voorts onderscheidene andere VASTIGHEDEN; [...] behoorende aan Mejufvrouw de Weduwe A. EI[...] aldaar.

Mr. S. REIJNDERS, *Notar[is]*.

UIT DE HAND TE KOO[PEN]

Eene **BLEEK**, waarop eene ruime **BE[HUI]ZING** en nevensstaande **WONINGE[N]**. Informatie aan het BUREAU dezer COURAN[T].

UIT DE HAND TE KOO[PEN]

Een **TJALKSCHIP**, oud 5[...] met zijn' geheelen INVENTARIS; ligge[nde te] *Wildervank.* Nadere informatie te bekome[n bij]

JAN R. GIEZE[N]
te *Muntendam.*

WEGGELOOPEN:

een klein **ENGELSCH HONDJE** met bruine vlekken, dragende een **roo[...] deren Halsbandje.** De Vinder wor[dt] verzocht, zich te vervoegen aan het BU[REAU] dezer COURANT.

H. TEN VELTHUIS, GEBOR. CORNELIS[...]

aan de Vischmarkt,

maakt door deze aan hare geëerde Begunstigers be[kend,] dat zij thans ruim gesorteerd is van **WITTE** en **G[...] CORSETTEN**, zijnde nieuwe Parijsche Modellen [...] *f* 1,50 tot *f* 3,25 en hooger; alsmede dat zij in de [...] genheid is om des verkiezende bij haar bestelde **G[...] DEREN** spoedig te kunnen leveren; ook zijn bij [...] te bekomen extra beste VETERS van alle lengten, [...] zijnde CORSETRUGGEN met RINGJES en ELAST[IEK,] SCHOUDERSTUKKEN, BALEINEN, BLANCHE[TS] ENZ.; — en rekommandeert zich voorts in DAMES LA[AR]JES, PANTOFFELS, MAROKIJNEN en GOUDL[E]REN **SCHOENEN**, alle eigenbewerkte Goederen, [...] veelt zich bij voortduring ten vriendelijkste bij hare [...] Stad- en Landgenooten aan.

WATERDIGTE LAARZEN,

(MUNSTERLANDSCHE), zijn ve[rkrijg]baar ten Huize van den Logementhouder J. H. LEOPOL[D].

De ondergeteekende berigt door dat bij hem voortdurend verkrijgba[ar] **GEROOKTE PALING**, **GURKEN** en andere **ZUREN**.

W. MULDER,
vooraan in de Pelsterstraat.

Let Wel!

Voor eene ZAAK, die voor veel uitbreiding is, worden op **voordeelige Condities** in schillende Plaatsen **AGENTEN** gevraagd. Vele in den fatsoenlijken Stand eene hoofdvereischte zijn dit Agentschap bijzonder geschikt zijn voor degen[en] ook in de omliggende plaatsen veel bekendschap **AGENTEN** van **MAATSCHAPPIJEN**, **F[...] SEN** of dergelijke Inrigtingen worden verzocht, [...] aanvraag te attenderen. Adres, met opgaaf van woo[n-] en betrekking of stand, aan het BUREAU dezer [COU]RANT, *franko*, letters A. C.

*** De Boekhandelaar **H. FRIJLINK**, te *Amsterdam*, geeft heden uit en heeft alom verzonden:

NIEUWE HAND-ATLAS DER AARDE,

in haren tegenwoordigen toestand.

In **tweeëntwintig Kaarten**, naar de beste bronnen uitvoerig bewerkt door of onder opzigt van **FRIJLINK**, en in koper gebragt door onze voornaamste **Kaartgraveurs.** Eerste Aflevering.

Dit **Kaartwerk** zal in 4 Afleveringen, bij inteekening telker à *f* 3,90, kompleet zijn, waaromtrent men **CONSPECTUS** gelieve na te zien, dat bij elken soliden Boekhandelaar **gratis** verkrijgbaar is.

Deze Eerste Aflevering bevat: **WERELDKAART, EUROPA, DE NEDERLANDEN en GROOT-HERTOGDOM LUXEMBURG, en DENEMARKEN.**

De **groote KAART DER NEDERLANDEN**, in deze Eerste Aflevering voorkomende, is ook afz[on]derlijk verkrijgbaar, à *f* 3,50.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

SEPTEMBER en OCTOBER 1851.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
28	756,71	758,17	758,80	14,3	15,4	13,9	0,94	0,67	0,84	N.	N.		bewolkt	bewolkt	bewolkt
29	757,58	756,16	754,87	13,0	17,6	14,3	0,92	0,66	0,86	N.O.	N.O.		helder	weinig bewolkt	betrokken
30	752,73	751,26	751,22	15,4	16,9	13,3	0,88	0,68	0,82	N.O.t.N.	N.	N.O.t.N.	bewolkt	bewolkt	helder
1	750,76	748,50	746,86	12,1	18,0	12,9	0,87	0,72	0,88	N.O.t.O.	N.O.t.O.	N.O.	helder	»	»
2	747,78	750,38	751,95	13,0	17,2	11,8	0,82	0,59	0,86	N.O.	O.	N.O.t.O.	regen	»	»
3	754,62	755,04	756,38	11,6	17,3	14,3	0,91	0,63	0,82	N.O.t.O.	N.O.		helder	»	regen
4	755,11	752,49	750,92	14,5	16,5	15,6	0,89	0,69	0,80	N.O.	»		bewolkt	»	betrokken

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 7den October
1851, no. 80.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De munt der Vereenigde Staten heeft gedurende de acht eerste maanden dezes jaars voor 27,758,500 dollars aan goud en voor 103,400 dollars aan zilver ontvangen; al het goud was, met uitzondering eener kleine hoeveelheid, ter waarde van 660,600 dollars, uit Californië afkomstig. De waarde der muntstukken, in hetzelfde tijdvak in de munt der Vereenigde Staten geslagen, bedraagt 31,664,316 dollars, waarvan 31,339,060 aan gouden munt.

— Te New-York is de heer *John Carr* en zijn geheele gezin, bestaande uit 13 personen, door het gebruik van rattenkruid omgekomen, hetwelk ter verdrijving van ongedierte met meel was vermengd, doch bij vergissing door de keukenmeid was gebruikt om pudding te maken.

ITALIE.

Tusschen den Franschen generaal *Gemeau*, te Rome, en den kardinaal-staatssecretaris *Antonelli* heeft eene briefwisseling plaats, die niet vriendschappelijk schijnt af te loopen. Laatstgenoemde heeft den wensch van den Paus te kennen gegeven, om de Pauselijke staten alleen aan Oostenrijk over te laten. De generaal heeft hierop geantwoord: „Wij zijn voor u gekomen, maar zullen voor ons blijven." De inwoners van Rome vreezen de Oostenrijkers, en zouden de Franschen dus niet gaarne zien vertrekken.

DUITSCHLAND.

Volgens de Berlijnsche bladen, is dezer dagen door een aantal bisschoppen der Roomsch-Katholijke kerk in Duitschland eene memorie aan de Frankforter bondsvergadering ingediend, waarbij met aandrang gevraagd wordt, dat er eindelijk algemeene en afdoende maatregelen tegen de sekte der Duitsch-Katholijken genomen zullen worden.

— De sedert den 19den October 1850 vergaderde landsdag van het groot-hertogdom Oldenburg, tusschen welken en de regering laatstelijk eene botsing was ontstaan, ter zake van het hooge bedrag der begrooting voor het krijgswezen, is bij besluit des Groot-Hertogs van den 26sten September j.l. ontbonden. Het is evenwel niet het over de begrooting ontstane verschil van gevoelen, hetwelk tot die ontbinding geleid heeft, maar, blijkens den aanhef van het besluit, de overweging, „dat de tijdsomstandigheden de volstrekte noodzakelijkheid hebben doen geboren worden, om langs den grondwettigen weg over te gaan tot eene herziening der grondwet, en dat aan het land gelegenheid moet worden gegeven om van zijne medewerking daartoe te doen blijken door de verkiezing van nieuwe vertegenwoordigers, met het oog op de taak, die dezen zullen te vervullen hebben." De nieuwe landsdag is tegen den 25sten November bijeengeroepen.

BERLIJN, 3 October.

De hoogleeraar in de natuurkunde dr. *Car. G. Nees van Esenbech* zal zijne bibliotheek en herbarium verkoopen, om in zijn onderhoud te voorzien.

— Alhier zijn dezer dagen gearresteerd een kleedermaker en zijn broeder, onder beschuldiging, dat een dezer lieden als dood was opgegeven en begraven, ten einde 10,000 thaler assurantie, in levensverzekerings-maatschappijen ingeschreven, te ontvangen. Dit had in 1848 plaats gehad. Thans is gebleken, dat de doode nog in leven is, dat eene plank en eenige steenen in de kist begraven waren, dat een chirurgijn was omgekocht om een valsch bewijs van overlijden af te geven, dat aan de gewaande weduwe, te Koppenhage woonachtig, een gedeelte der gelden was afgegeven, en de vermeende doode naar Boheme was gereisd. Beiden zijn thans gearresteerd en hebben het feit bekend; de kist is opgegraven en bevonden te bevatten hetgeen boven vermeld is. Als aanleiding tot de daad geeft de schuldige op den dringenden nood zijns broeders. Zonderling is het, dat hij meent eene goede daad te hebben verrigt. Deze persoon, *Thomaschek* geheeten, is te Berlijn algemeen bekend wegens de bespottelijke advertentiën, welke hij in de dagbladen plaatste.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 1 October.

Sir *John Ross* is in de hoofdstad aangekomen. Men zegt, dat uit zijne berigten de bevestiging blijkt, van hetgeen men in den afgeloopen herfst van de Eskimo's vernam; namelijk, dat de schepen, onder bevel van sir *John Franklin*, in den herfst van 1846 in het noordelijkst gedeelte van de Baffinsbaai vergaan zijn, en dat een gedeelte der bemanning door eenen vijandelijken, inlandschen volksstam, zoo men zegt in die oorden woonachtig, om het leven gebragt is.

— Eergisteren hebben 68,542 en gisteren tot 2 uur namiddag 63,277 personen het glazen paleis bezocht.

Zoo als gezegd is, wordt de tentoonstelling met Zaturdag den 11den October gesloten. Den inzenders van goederen zal vrijheid verleend worden om op den 13den en 14den Oct. elk met twee vrienden het gebouw te bezoeken en tegen den 15den zullen zij worden uitgenoodigd, om de vergadering der koninkl. commissarissen bij te wonen en een laatst bezoek in het glazen paleis te brengen.

Men verzekert, dat de Engelsche en buitenlandsche inzenders der tentoonstelling zich vereenigd hebben tot het bijeenbrengen van eene som bij inschrijving, strekkende om eene verblijfplaats voor arme werklieden op te rigten, als eene gedachtenis aan de tentoonstelling.

— Bij de beëediging en plegtige installatie der sherifs van Londen en Middlesex, die in het laatst der vorige week op het stadhuis der City plaats had, vertoonde zich ook een Roomsch geestelijke in ambtsgewaad, als kapellaan van den heer *Swift*, een Katholijk, die onlangs door de kiezers tot de waardigheid van sherif is benoemd. Dit is, gelijk door de *Globe* opgemerkt wordt, de eerstemaal, sedert de regering van *Hendrik VIII*, dus sedert 300 jaren, dat in Engeland een Katholijk geestelijke in eene openbare burgerlijke plegtigheid heeft dienst gedaan.

— Het aantal jobstijdingen, bij den *Lloyd* na de laatste stormen ontvangen, vermeerdert gedurig. Meer dan honderd schepen zijn in het laatst der afgeloopene week op de kusten geworpen, en velen daarvan met man en muis vergaan. De berigten van de Iersche westkusten zijn ook zeer bedroevend.

[Volgens te Scheveningen ontvangen brieven uit Engeland, heeft de vloot, ter steurharing-visscherij uitgerust, niet alleen door den in den nacht van den 26sten op den 27sten Sept. aldaar gewoed hebbende hevigen storm, veel geleden, maar is ook voor de haven van Flamborough met man en muis vergaan de pink *Schevenings Welvaren*, toebehoorende aan den heer *J. Hoogenraad*, en gevoerd door stuurman *L. Mos.*]

— Zaturdag avond is te Bristol, met goed gevolg, voor rekening van de Koninklijke-Britsch-West-Indische-brievenmaal-stoompakketmaatschappij, te water gelaten het kolossale stoomschip de *Demarara*. Hetzelve is door de heeren *Patterson* aldaar gebouwd, houdt 3000 tonnen last in, voert 2 machines van 750 paardenkracht, is 316 vt. lang, en derhalve slechts 6 vt. korter dan de *Great Britain*, welke, tot dus verre, het grootste stoomschip is, dat men kent.

— Het bestuur der onlangs te Dublin gevestigde *Katholijke Verdedigings-maatschappij* heeft thans, overeenkomstig het besluit der algemeene vergadering, een gewigtig adres aan de Katholijken van het vereenigd rijk gerigt. Het stuk is, namens het bestuur der vereeniging, onderteekend door deszelfs voorzitter *Paul, aartsbisschop van Armagh en primaat van geheel Ierland*, zoodat het slot van het gewigtige en overigens in gematigde bewoordingen en bezadigden toon gestelde stuk in strijd is met de wet op het voeren van kerkelijke titels.

Van den 3den. Z. M. de Koning der Nederlanden is benoemd tot lid van de Koninklijke Theems Yachtclub, en zulks op het door Hoogstd. te kennen gegeven verlangen. In eene l.l. Dingsdag gehouden vergadering werd Z. M. bij acclamatie verkozen en dit resultaat door uitbundige vreugde en langdurend gejuich begroet, wegens de eer, daardoor aan de Engelsche scheepvaart in het algemeen en aan die club in het bijzonder bewezen.

— De gemeenteraad der city van Londen heeft met bijna eenparigheid van stemmen aangenomen om *Kossuth*, bij zijne aankomst in Engeland, geluk te wenschen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 October.

Heden hield de permanente commissie eene zitting die zeer kalm afliep; tot groote teleurstelling der Montagnards, die eene onstuimige vergadering en interpellatiën over de zaak der goudstaven hadden verwacht.

In deze zitting heeft de heer *Henri Didier* op de nadrukkelijkste wijs geprotesteerd tegen de aanspraak van den minister *Leon Faucher* te Chalon sur-Marne. De gen. *Changarnier*, daartoe uitgelokt, zeide, dat de aanspraak wel verloochend maar niet geregtvaardigd kon worden.

— De dames van de hal willen den President der republiek den 25sten dezer een groot bal aanbieden. De prefekt der Seine heeft haar daartoe de groote zaal van het stadshuis afgestaan.

— Uit Marseille wordt gemeld, dat de Fransche bewindslieden aan *Kossuth* het verlof hebben geweigerd om zijne reis door Frankrijk voort te zetten. Zoodra *Kossuth* daarvan onderrigt was geworden, had hij het hotel, 't welk door hem in de stad was betrokken, verlaten en zich weder aan boord begeven van het stoomschip *Missisippi*. De volksmenigte had hem zulke levendige bewijzen van belangstelling gegeven, dat de politie het noodig had geacht tusschenbeiden te komen. Men dacht te Marseille, dat de N. Amerikaansche consul nog eene poging zou beproeven, om de Fransche bewindslieden te bewegen, ten einde terug te komen op hun besluit.

[*Kossuth* wordt steeds te Southampton verwacht. De lord-mayor van die stad heeft een' brief van deszelfs secretaris, gedagteekend den 27sten September uit Marseille, ontvangen, waarin gemeld wordt, dat, indien het Fransche gouvernement den doortogt door Frankrijk mogt weigeren, *Kossuth* voornemens was, van Marseille naar Gibraltar te vertrekken en van daar naar Engeland, „ten einde daar eene schuilplaats voor zijne kinderen te vragen, terwijl hij zelf zich naar de Ver.-Staten begeeft, om persoonlijk dank te betuigen voor den bijstand, dien de bevolking, het congres en het gouvernement hem betoond hebben."

Op het ontvangen van dit berigt, zijn de toebereidselen om den uitgeweken Hongaar met luister te ontvangen, te Southampton verdubbeld. Het adres, hetwelk men hem, bij zijne komst aldaar, wenscht aan te bieden, is reeds opgesteld en openlijk bekend gemaakt. Daarin wordt hem groote lof toegezwaaid, wegens zijne pogingen, om de onafhankelijkheid en vrijheid van Hongarije te herstellen, en de vaste overtuiging uitgedrukt, „dat de overwinning, die hij zocht, slechts uitgesteld is, en dat eenmaal de tijd zal aanbreken, waarin de beginselen, voor welke hij gestreden heeft, op vaste en duurzame grondslagen gevestigd zullen worden bij de roemrijke natie, waarvan hij een sieraad is."]

— Het kan niet bevreemden, dat de tegenwoordige luchtbol-manie telkens offers kost. De luchtschipper *Merle*, die met den heer *Aubert* van Parijs te Chalons-sur-Marne den 24sten Sept. des avonds bij een volksfeest in de lucht zoude stijgen, is 6000 mètres hoog in de lucht bevrozen, terwijl zijn medgezel behouden neder kwam. Het ongeluk ontstond daardoor, dat de bol te vroeg opsteeg, terwijl zij bezig waren met de toebereiding, en de touwen, die hem vasthielden, door de kracht van den wind scheurden, zoodat de schippers naar boven vlogen, zonder een middel te hebben om de vlugt te matigen. Het gelukte *Aubert* na veel moeite, om de klep te openen, zoodat hij gelukkig op eene weide kwam. Zijn medgezel was echter verstijfd en konde niet meer in het leven worden teruggeroepen. De heer *Merle* had bij dit plotseling opstijgen naar de verbijsterende hoogte der ijsstreken volkomen gevoel van den gevaarlijken toestand. Hij zeide tot zijnen medgezel: „laten wij ons schikken om te sterven. Het gevaar is te groot, wij hebben noch windwijzer, noch kompas, noch anker, noch barometer, niets, dat ons helpen kan." Zelf in zeer lijdenden toestand door de koude, zocht de heer *Aubert* hulp bij eenen landman, die terstond met zijn volk ook hulp bood, maar in wiens woning de ongelukkige luchtreiziger na eenige oogenblikken den laatsten adem uitblies.

In weêrwil van de ongelukken, die van tijd tot tijd plaats hebben, neemt het getal der liefhebbers evenwel niet af. Zondag l.l. zijn te Parijs weder drie luchtbollen op reis gegaan. Met den grooten luchtbol *de Globe* is de heer *Poitevin*, door vijf of zes personen vergezeld, opgestegen in eene schuit, die volgens de affiche vijfentwintig personen konde bevatten. *Eugene Godard* is in den bol *l'Aigle* opgestegen met drie reizigers en den onverschrokken clown *Theverin*, die even als vroeger zijne gevaarlijkste kunsten met groote behendigheid in de wolken verrigt heeft.

— Er zijn berigten ontvangen van de opening der Wetgevende Vergadering van Otaheite. Koningin *Pomaré* had in persoon de zitting van het Parlement geopend. Zij was door de afgevaardigden met gejuich begroet. De Kamer had hare werkzaamheden begonnen. Er waren verscheidene redenaars gehoord. De eerste redevoering was een antwoord op de troonrede.

Van den 3den. De heer *Leon Faucher*, minister van binnenl. zaken, heeft gisteren aan den ministerraad onderworpen het verzoek van den directeur van den onderzeeschen electrischen telegraaf, om dezen tot Parijs te verlengen, door hem aan te sluiten over Boulogne aan de reeds bestaande electrieke telegrafen. De directeur van de telegraaf-linien, de heer *Foy*, is geroepen geworden, ten einde hem te raadplegen.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 October.

Bij Koninklijke besluiten van den 26sten September, wordt de minister van oorlog gemagtigd, in de geschutgieterij van den Staat te doen gieten, voor rekening van de regering der *Nederlanden*, honderd en vier ijzeren stukken kanon van 12 pond kaliber, — en voor rekening van het bestuur der artillerie-wapening van de bondsvesting Ulm, twaalf lange en zesentwintig korte houwitsers van 10 pond, als ook eenentwintig korte houwitsers van 7 pond, alles van ijzer.

— Het Belgische regeringsblad verklaart, de onjuiste en valsche opgaven van een der oppositiebladen over het nieuwe handelstraktaat tusschen België en Nederland, niet onverwijld te kunnen beantwoorden, „zijnde het wegens onderscheidene redenen en met name uit aanmerking van het regt der kamers, tusschen de Belgische regering en het kabinet van 's Gravenhage bepaald, dat omtrent het verdrag van den 20sten September en de voorafgegane onderhandelingen niets zal worden openbaar gemaakt, zoolang het niet bij de kamers der beide landen in behandeling zal gebragt zijn."

— Eergisteren is naar Rotterdam verzonden een prachtig rijtuig, hier te lande voor rekening van Prins *Hendrik der Nederlanden* vervaardigd.

— Dezer dagen overleed alhier de heer *T. Olivier Schilperoort*, een Hollandsch letterkundige. Hij bereikte den ouderdom van 71 jaren.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Vrijdag den 3den October.

In deze zitting zijn op nieuw ingekomen de in het afgeloopen zittingjaar onafgedaan gebleven wetsontwerpen op het armbestuur, de jagt en visscherij en Russische schuld.

Voorts is ingekomen eene missive van den minister van financiën, ten geleide van de staatsrekening over 1847. In handen eener commissie van vijf leden, zijnde de heeren *de Man*, *Mackay*, *Gevers*, *Poortman* en *Baud*.

Gelijke missive ten geleide der rekening van het fonds uit de koopprijzen der domeinen over 1849. In handen eener commissie, bestaande uit de heeren *van Nispen*, *van Voorst*, *Slicher*, *Anemaet* en *de Limpens*.

Eene missive van den minister van koloniën, de verlangde inlichtingen behelzende omtrent het adres van *P. Clèban*. Drukken en in handen eener commissie, zijnde de heeren *Dirks*, *Dommer*, *van Dam*, *Godefroi* en *Metman*.

Eene missive van denzelfden minister, op nieuw inzendende verslag over het beheer en den staat der koloniën en bezittingen van het rijk over 1849.

De heer *Baud*, lid der vorige commissie, in wier handen deze mededeelingen waren gesteld, stelt voor, om, overeenkomstig den destijds door de commissie geuiten wensch, twee commissiën te benoemen, eene voor het verslag omtrent de O. I. en eene voor dat over de W. I. Koloniën. Tot leden van de eerste commissie worden benoemd: de heeren *Groen*, *van Zuylen*, *Dullert*, *van Goltstein* en *Lotsy*. Tot die van de tweede: de heeren *de Fremery*, *Heemskerk*, *van Hall*, *Hoffman* en *Blussé*.

Wordt bepaald op aandrang van den minister van koloniën, dat den 17den dezer door de Kamer een besluit zal worden genomen omtrent de conclusie van het vroeger rapport der commissie wegens de koloniale mededeelingen. Ook op denzelfden dag zal voor de vacature in de Rekenkamer eene nominatie worden opgemaakt. Te dien aanzien is een voorstel van den heer *Bochiene* verworpen om die opmaking voor alsnog uit te stellen.

Eindelijk is, op voorstel van de meerderheid der daartoe benoemde commissie, na veelvuldige discussiën besloten:

1) om al de in de vorige zitting onafgedane wetsontwerpen, welke op nieuw zijn of later zullen worden aangeboden, te verzenden naar de afdeelingen van het tijdvak waarin zij zijn ingekomen of nader zullen inkomen, en 2) dat de nota's der voormalige commissiën van rapporteurs, betrekkelijk de reeds onderzochte wetten, zullen worden gedrukt, doch alleen voor de leden.

Verdaging der vergadering tot Dingsdag.

— In de zitting van den 29sten September is bij de Tweede Kamer o. a. ingekomen een adres van *G. M. Doornbos* en andere ingezetenen der gemeente Bierum, houdende aandrang op de afschaffing der accijnsen op de eerste en noodzakelijkste levensbehoeften en op de invoering eener belasting op het inkomen.

'S GRAVENHAGE, 2 October.

Te beginnen met den jare 1852 zullen de jaarwedden van de leden van gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën en van het hertogdom Limburg wederom op den ouden voet worden gebragt. Zoo als men weet, ondergingen die jaarwedden, gedurende dit jaar, allen eene vermindering, en wel het minimum ad *f* 1200, hetwelk nu in de rijks begrooting voor 1852, die thans binnen eenige dagen in de 2de Kamer van de Staten Generaal zal worden bediscussiëerd, tot het vorig bedrag van *f* 1500 is opgevoerd.

— Bij Kon. besluit van den 24sten September zijn aan de Noorweegsche schepen toegekend de vrijdom en de gelijkstelling met de Nederlandsche, bedoeld bij art. 1 en 6 der wet van den 8sten Augustus 1850.

— Eergisteren hebben heeren gecommitteerden der hoofd-commissie tot de zaken der Israelieten geopend het alhier door Z. Exc. den minister van justitie, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken der Hervormde eeredienst enz., bijeengeroepen rabbinaal collegie, te zamengesteld uit de weleerw. heeren opperrabbijnen der Portugesche hoofd-synagoge te 's Gravenhage, der Nederlandsch Israelietische hoofd-synagogen te Amersfoort en te Rotterdam, zijnde aan dat rabbinaal collegie opgedragen, der hoofd-commissie te adviseeren over sommige punten van godsdienstigen aard; waaronder ook dat betreffende de invoering van Koorgezang bij de hoofd synagoge te *Groningen* behoort.

— Men leest in de *Indiër*: „Men verhaalde te Batavia, dat de heer graaf *van Hogendorp* aan den Koning verzocht heeft, om gepensioneerd te worden. Bevestigt zich dat gerucht, dan zullen er twee vakaturen zijn in den raad van Nederlandsch Indië. Het schijnt echter onzeker, of deze betrekkingen wel vervuld zullen worden, daar men ook in de zamenstelling van dat hooge collegie, bij de aanstaande wettelijke regeling onzer Overzeesche Bezittingen, belangrijke wijzigingen te gemoet ziet.

„De afgetreden gouverneur-generaal, de heer *Rochussen*, was nog steeds te Buitenzorg. Mevrouw *Rochussen*, onlangs van een dooden zoon bevallen, nam slechts zeer langzaam in beterschap toe. Het was nog onzeker, of zij langs de Kaap de Goede Hoop of met de landmail de terugreis zouden aannemen."

— Een Fransch dagblad meent te weten, dat het plan bestaat om aan Nederland de Fransche kolonie Guyana af te staan, waartegen Nederland aan Frankrijk afstand zou doen van het kleine eiland St. Eustatius, in de Antilles nabij Guadeloupe en Martinique gelegen.

Van den 5den. H. M. de Koningin heeft heden morgen voor het eerst weder de godsdienst-oefening, en wel in de Nieuwe kerk, onder het gehoor van den wel-eerw. heer ds. *Benninck Jansonius*, bijgewoond. Z.w.eerw. heeft bij deze gelegenheid den hemel dank gezegd voor het gelukkig herstel van H. M. de Koningin. HD. geluk gewenscht, dat haar wederom het voorregt heeft mogen ten deele vallen, het huis Gods te bezoeken.

AMSTERDAM, 4 October.

Men verneemt, dat in de heden gehoudene vergadering van de directie en heeren commissarissen der Nederlandsche Handelmaatschappij, het navolgende drietal kandidaten is opgemaakt voor de vervulling der gevaceerde betrekking van secretaris der genoemde inrigting, als: 1ste kandidaat, mr. *G. de Clercq*, referendaris bij het ministerie van financiën; 2de kandidaat, mr. *J. H. Molkenboer*, onder-directeur van het administratie-kantoor der heeren *S.* en *D. Saportas* c. s.; 3de kandidaat, *G. M. Bijvanck*, chef de bureau bij de Nederl. Handelmaatschappij.

— In de voorgaande week heeft alhier eene zonderlinge vergissing plaats gevonden. Bij den burgerlijken stand werd aangifte gedaan van de geboorte van een kind van het mannelijk geslacht, dat dan ook als zoodanig en met een' mannelijken naam werd ingeschreven, toen een of twee dagen later bleek, dat de jonggeborene een meisje was. Het spreekt van zelf, dat de verandering in de registers van den burg. stand niet plaats had, dan nadat, ten gevolge van een onderzoek, de daartoe noodige magtiging door de bevoegde autoriteit werd gegeven.

Van den 5den. Wij vernemen, dat H. K. H. Princes *Marianne der Nederlanden* voortdurend haar verblijf op Sicilie houdt. Van tijd tot tijd komt er eenige verandering en vermindering in het personeel, dat nog steeds te Voorburg en te 's Gravenhage achtergebleven is. De kok van Hoogstdezelve is in de dienst overgegaan van hare dochter in Duitschland. Een ander persoon werd onlangs naar Sicilie opontboden, doch deze heeft bedankt en is in eene andere betrekking overgegaan. Rusthof is en blijft steeds te huur, maar de aanzienlijke huurprijs schijnt weinige liefhebbers uit te lokken. De kleurling is op eene kostschool te Leiden.

— De hoogleeraar *Rijke* is den 29sten September van de hem door de Hooge Regering opgedragen zending naar Engeland, met een gedeelte van de werkbazen, teruggekeerd. Bij het van wal gaan te Londen hebben deze aan z.h.g. een geschenk aangeboden, vergezeld van een adres, hetwelk hunne dankbetuigingen inhield voor de te hunnen behoeve aangewende moeite en de onderrigting, hun gedurende hun verblijf in Engelands hoofdstad gegeven. Den 22sten September is de heer *Staring* met de landbouwers naar de westelijke graafschappen vertrokken, om daarna over Hull naar Nederland terug te keeren.

UTRECHT, 2 October.

Men verneemt, dat een tiental inwoners dezer stad, ten blijke van belangstelling in den bloei der Utrechtsche hoogeschool, en van erkentelijkheid aan de heeren studenten, voor de in Junij l.l. gevierde feesten, tot duurzame herinnering, aan heeren curatoren een geschenk voor de hoogeschool hebben aangeboden, dat dienstbaar kan worden gemaakt aan de beoefening der wetenschappen.

— Wij vernemen, dat de zaak van den fuselier *Steylaars*, die voor den krijgsraad in Friesland wegens laster en bedriegelijke opligting heeft teregt gestaan, op Dingsdag den 7den October e.k. bij het hoog militair geregtshof alhier in appèl zal worden bepleit.

MIDDELBURG, 3 October.

In de zitting van den (ouden) gemeenteraad, verleden Zaturdag te Vlissingen gehouden, is onder anderen bij meerderheid van stemmen besloten, „dat de *oude raadsleden* de geloofsbrieven der *nieuw gekozene* zullen behooren te onderzoeken."

LEEUWARDEN, 2 October.

In Friesland is wederom last gegeven tot het dooden van 24 runderen, makende met de laatstgedane opgaaf een totaal van 2717 runderen.

ASSEN, 3 October.

Gisteren zijn de bestekken, plannen, teekeningen en verdere stukken van de Drentsche kanaal-maatschappij, voor zoo ver betreft de verbetering van de Hoogeveensche vaart en de verlenging derzelve tot aan de grensscheiding der gemeenten Hoogeveen en Oosterhesselen, aan het ministerie van binnl. zaken opgezonden. Wij hopen, dat het onderzoek dier stukken spoedig moge afgeloopen zijn, en de goedkeuring van dezelve weldra volge, daar de meer of minder spoedige uitbesteding der werken van deze goedkeuring afhangt. (*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 6 October.

De tweede zitting van den nieuwen gemeenteraad alhier werd heden morgen gehouden.

Aanwezig waren de heeren: v. IMHOFF, LOHMAN, v. HEIJNINGEN BOSCH, v. HOUTEN, SLOT, UPMEIJER, v. GIFFEN, CREMERS, ONNES, DE SITTER, DOMMERING, QUINTUS, v. ITTERSUM, ROELFSEMA, MULLER, MULDER, DE LA FAILLE, TRIP en OUDEMAN.

De voorzitter verzoekt na opening der vergadering de leden van hunne zitplaatsen op te staan en in zijne handen den eed (belofte) van zuivering af te leggen, bij art. 83 der Grondwet bedoeld, en door den secretaris voorgelezen. Hieraan door allen overeenkomstig hunne godsdienstige gezindheid voldaan

zijnde, wordt eveneens de eed van getrouwheid aan de grondwet, bij de gemeentewet voorgeschreven, afgenomen.

De heer LOHMAN aanvaart hierop voor korten tijd het voorzitterschap, neemt den heer burgemeester den eed van zuivering en die van getrouwheid aan de grondwet, bij de gemeentewet voorgeschreven, af, en draagt daarna het voorzitterschap weder aan den heer burgemeester op, na den wensch en de verwachting te hebben uitgedrukt, dat deze vergadering onder zijne leiding bevorderlijk mogt zijn tot het algemeene welzijn van deze stad.

De voorzitter houdt hierop eene aanspraak tot de alzoo verkozene leden van den nieuwen raad, waarop hij wijst op de geheel nieuwe orde van zaken, in de laatste derdehalf jaar in het leven geroepen, nadat een nieuwe grondwet en een geheel nieuw kiesstelsel was ingevoerd — en in het bestuur van land, provinciën en gemeenten veranderingen waren gekomen, die deels in volle werking en wat de gemeentebesturen betreft, thans in de geboorte zijn. Hij wettigt vervolgens de aandacht op de meerdere werkzaamheden en alzoo grooter verpligtingen die ten gevolge van die nieuwe orde van zaken, op de thans gekozenen rust, maar verwacht alles goeds van deze nieuwe instelling, wanneer slechts regering en ingezetenen zamenstemmen, om onder Gods zegen mede te werken tot het algemeene welzijn. De voorzitter eindigt zijne aanspraak met den Raad uit te noodigen tot een gebed, waarin hij God om kracht en moed en verstand smeekt, en dat Deze steeds moge nabijzijn met Zijne hooge bescherming en genadige hulp. Dit gebed wordt gedaan onder het opstaan van de Raadsleden van hunne zetels.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH vraagt het woord; als nieuw gekozen lid van den raad meende hij de aanspraak des voorzitters niet onbeantwoord te mogen laten en hij vleit zich de tolk te zijn van zijne nieuws gekozene medeleden, wanneer hij den geachten voorzitter dank zegt voor den welkomstgroet hun gegeven en de gedachten jegens hen gekoesterd. Groot is het vertrouwen dat de stadgenooten in hen hebben gesteld en duur zijn de verpligtingen, die zij daardoor op zich genomen hebben, maar, wanneer slechts hunne belangstelling en ijver niet verflaauwd, zal dit hun moed geven, om met vertrouwen den nieuwen loopbaan in te treden, daarbij steunende op het verlicht oordeel van den voorzitter en van de vroegere raadsleden.

De heer CREMERS verlangt het woord om bij het gezegde van den vorigen spreker te voegen, dat de wensch door hem geuit, ook mogt gedaan zijn uit naam van die leden, die ook vroeger in den raad dezer stad hadden zitting gehad, daar *allen* thans geheel nieuwe leden zijn van den gemeenteraad; hij wenscht alzoo dat de uitdrukking dier gevoelens ook moge worden aangemerkt als die van hen, die vroeger reeds raadsleden waren.

Op voorstel van den heer TRIP is de burgemeester verzocht zijne aanspraak in de notulen te doen opnemen.

De voorzitter verklaart hierop de gemeenteraad voor te zamengesteld en beëedigd.

De geloofsbrieven en bijlagen, die waren ingekomen van den heer VAN CALCAR, zijn door de vroeger daartoe benoemde commissie onderzocht en in orde bevonden, weshalve door haar tot de toelating van genoemd lid wordt geadviseerd; 't geen wordt aangenomen.

Verder zijn ingekomen en worden voorgelezen:

1) Eene circulaire, d.d. 25sten Sept. l.l., van Gedeputeerde Staten, geleidende een model van besluiten van den gemeenteraad aan de goedkeuring des Konings of van Gedep. Staten onderworpen, met uitnoodiging om zich zooveel mogelijk daaraan te houden en van elk besluit telkens een dubbel op te matken. — Voor kennisgeving aangenomen.

2) Concept-besluit van burgemeester en wethouders, houdende bepalingen omtrent de wijze van stemming, in acht te nemen bij het voordragen en het benoemen van personen. Daar de gemeentewet alleen voorschrijft, dat personen bij meerderheid van stemmen moeten worden benoemd, maar niets bepaalt ten aanzien van de wijze, waarop die meerderheid wordt verkregen, en dit alzoo een punt is bij het reglement van orde vast te stellen, zoo stellen burgemeester en wethouders voor, reeds terstond, om het dringende der zaak, tot dat nader daarin bij het vast te stellen reglement van orde zal zijn voorzien, de artt. 78 tot 83 der provinciale wet dienaangaande tot rigtsnoer te nemen.

De heer OUDEMAN keurt dit voorstel goed, maar wenscht alleen in art. 82 eene meer duidelijke lezing.

Nadat de voorzitter gezegd heeft, dat, wanneer men die artt. naauwkeurig wilde nagaan, er welligt meerdere min verkieslijke uitdrukkingen zouden zijn, doch dat de maatregel slechts voorloopig is, maar geen nitstel lijdt, omdat daaraan dadelijk behoefte bestaat; de heer LOHMAN merkte op, dat volgens de analogie der provinciale wet, de onnaauwkeurigheid, waarvan de heer OUDEMAN sprak, niet bestond; daarop is het concept-besluit gearresteerd, gelijk is voorgedragen.

3) Voorstel om eene commissie te benoemen tot het ontwerpen van een reglement van orde, aangezien, gelijk reeds door den voorzitter is opgemerkt, groote behoefte bestaat hierin zoo spoedig mogelijk te voorzien. — De voorzitter meent verpligt en minstens bevoegd te zijn die commissie te benoemen. — Daar tegen deze wijze van zien geene bedenkingen zijn ingebragt, worden door hem tot leden dier commissie benoemd: de burgemeester, de heeren LOHMAN, CREMERS, DE SITTER en TRIP.

4) Resolutie van Gedeputeerde Staten, d.d. 25sten Sept. l.l., verzoekende, ingevolge art. 79 en 94 der Gem. wet, zoo spoedig mogelijk te beslissen en ter hunner kennis te brengen, welke het getal der te benoemen wethouders in deze gemeente zijn zal.

De voorzitter stelt voor, die resolutie voor kennisgeving aan te nemen en draagt een concept-besluit voor waarin aan Ged. Staten zal worden kennis gegeven, dat de benoeming van 3 wethouders aan den raad voldoende voorkomt.

De heer DE SITTER verschilt in dit gevoelen, betrekkelijk het getal der te kiezen wethouders. Het oog slaande op de nieuwe gemeentewetgeving, b.v. om slechts iets te noemen, op het belastingstelsel, de volksregisters enz., dan gelooft spr., dat er in het vervolg veel meer werkzaamheden zullen te vervullen zijn, dan tot dus verre geschiedde, en dat alzoo een getal van 4 wethouders, gelijk bij de wet wordt toegelaten, ook ter bevordering van meerderen spoed verkieslijker zou zijn. Om echter dit niet ten nadeele der stads kas te doen strekken, zoude spr. wenschen, dat dezelfde som, die thans voor de 3 wethouders wordt uitgetrokken, alsdan over de 4 zou worden verdeeld. Hij wenscht alzoo deze wijziging in het concept-besluit te zien aangebragt.

De heer QUINTUS rekent deze zaak van zoo veel gewigt dat, zoo er meer leden zijn, die het gevoelen van den heer DE SITTER zijn toegedaan, hij zou voorstellen de zaak in handen eener commissie te stellen. Overigens kan spr. zich niet met dat gevoelen vereenigen. De werkzaamheden toch voor dit collegie, als die geheel van administratieven aard en met de loopende zaken belast, zullen in stede van te vermeerderen, bij de meerdere werkzaamheden, die thans aan den raad worden opgedragen, in latere jaren, wanneer de gemeentewet met al het daaruit voortvloeijende geheel tot stand zal zijn gebragt, eerder verminderen, en de ondervinding heeft doen zien, dat het collegie, gelijk het tot nu toe was zamengesteld, voor de werkzaamheden voldoende was. Ook is hij tegen de verhooging van de bedoelde gelden, zooals door den heer DE SITTER werd begeerd.

De heer DE SITTER beantwoordt den vorigen spreker te komt vooral hierop, dat hij niet ziet, wat er tegen zou zijn, als men met hetzelfde geld meerdere personen en alzoo meerdere kundigheden in het collegie van wethouders konde erlangen. Men moest dat geld ook niet zoozeer beschouwen als eene bezoldiging, maar meer als eene schadeloosstelling, de betrekking van wethouder niet zoozeer als eene winstgevende, maar meer als eene eerepost.

De heer CREMERS zou zich misschien met het voorstel van den heer DE SITTER kunnen vereenigen, als voor het vervolg altijd meerdere werkzaamheden aan de wethouders zouden worden opgedragen, maar ook dan nog zou hij de bezoldiging in gelijke mate willen zien vermeerderd. Aangezien dit het geval niet is, gelooft hij, dat het beter is thans 3 wethouders te benoemen, gelijk vroeger, terwijl men later ook nog altijd tot de benoeming van een vierden zou kunnen overgaan, als de meerdere werkzaamheden zulks vorderden.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH en OUDEMAN ondersteunen bij het bestaande verschil van gevoelens het voorstel van den heer QUINTUS, om n.l. deze zaak in handen te stellen eener commissie.

De voorzitter neemt dit voorstel op; 't welk wordt aangenomen. Tot leden dier commissie zijn benoemd de heeren VAN HEIJNINGEN BOSCH, UPMEIJER, DOMMERING, QUINTUS en v. ITTERSUM.

5) Resolutie van Gedeputeerde Staten (d.d. 25 Sept. l.l.), den raad uitnoodigende, zoo spoedig mogelijk te willen bepalen, overeenkomstig art. 58 der Gemeentewet, of de leden van den raad eenig presentiegeld zullen genieten. — De voorzitter stelt voor deze voor notificatie aan te nemen en voorts om een concept-besluit te arresteren, waarin het billijk geacht wordt, dat ter bevordering der orde en ter tegemoetkoming van tijdverzuim, een presentiegeld worde gegeven aan de leden van den raad, welks bedrag door Ged. Staten, na daarop den raad te hebben gehoord, zal worden vastgesteld.

De heer VAN HOUTEN zou wenschen, dat het lidmaatschap een zuivere eerepost bleef en alzoo geen presentiegeld wierd gegeven.

Ook de heer DE SITTER ziet het belang niet in, dat er in dat nemen van presentiegeld zou zijn.

De heer QUINTUS zoude voor zich zelven gaarne het lidmaatschap alleen als eerepost beschouwen, maar gelooft, dat dit geld ter bevordering der orde in de vergadering, noodzakelijk is; hij meent dat het voorstel van den heer VAN HOUTEN theoretisch is en in de praktijk zijne kwade gevolgen hebben zal.

Nadat nog de heeren VAN HEIJNINGEN BOSCH en DE SITTER voor en de heer DE LA FAILLE tegen het voorstel het woord hebben gevoerd, stelt de heer CREMERS voor, bij het verschil van gevoelen dit punt in handen eener commissie te stellen, nog opmerkende, dat het eene daadzaak is, dat het geven van presentiegeld steeds voordeelig heeft gewerkt op een meer stiptelijk en op den bepaalden tijd opkomen in die openbare vergaderingen, die hij heeft bijgewoond.

Ook de voorzitter sprak ter bevordering voor de orde, in de vergadering, voor het geven van presentiegelden.

De heer DOMMERING wenschte insgelijks in dezen een band te hebben, maar vraagt, of men niet eene boete zou kunnen stellen, zoo dikwijls iemand te laat in eene vergadering kwam.

Het voorstel van den heer CREMERS wordt hierop aangenomen en tot leden der commissie benoemd de heeren: ONNES, CREMERS, VAN HOUTEN, VAN ITTERSUM en DE LA FAILLE.

6) Rekening over 1850 met een concept-besluit, bedoeld bij art. 219 der gemeentewet. Burgemeester en wethouders stellen voor, 1) om met de daarbij behoorende bescheiden gedurende 14 dagen en wel van den 7den tot den 23sten dezer, op de secretarij voor ieder ter lezing te leggen en in afschrift tegen betaling der kosten algemeen verkrijgbaar te stellen, en 2) om 2 exemplaren beschikbaar te houden ter inzage voor de leden, om terstond na afloop dier 14 dagen, tot het onderzoek te kunnen overgaan.

De heer UPMEIJER wenscht dat de rekening zonder de bijlagen worde rondgezonden bij de leden.

De heer TRIP wenschte buitendien nog eene speciale commissie te benoemen tot naziening der rekening met bijlagen en bescheiden. Nadat de heeren DE SITTER en LOHMAN dit voorstel van den heer TRIP hadden bestreden, wordt het voorstel van den heer UPMEIJER gearresteerd.

Missive van den Staatsraad, Commissaris des Konings in deze provincie, geleidende eene missive van den Minister van binnenlandsche zaken en een adres van HOOITES en VAN DER WERF, scheepsbouwers te Hoogezand, waarbij van den raad berigt en raad wordt verzocht omtrent het genoemd adres, n.l. rakende de wijze, waarop de zeeschepen te Hoogezand gebouwd langs betere wegen, dan tot nu toe, vooral door de stad Groningen kan geschieden, naar zee zullen komen.

De voorzitter stelt voor deze stukken in handen eener commissie te stellen en benoemt daartoe de heeren VAN HOUTEN, SLOT, ONNES, QUINTUS en W. T. MULDER.

8) Missive van de hoofddirectie van het instituut voor doofstommen alhier, overleggende het jaarlijksch verslag van dit instituut. — Voor kennisgeving aangenomen en aan de hoofddirectie, onder dankbetuiging de ontvangst van het verslag te berigten.

Hierop gaat de voorzitter over tot het benoemen van 2 stemopnemers en 2 plaatsvervangers bij de aanstaande verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal. De heeren R. Y. MULLER en TRIP worden tot stemopneming benoemd, en tot plaatsvervangers de heeren LOHMAN en VAN HEIJNINGEN BOSCH.

De vergadering wordt hierop door den voorzitter gesloten.

— Door de kiezersvereeniging *Neêrlands Heil* is uit eene lijst van 6 personen, gekozen uit een vroeger opgemaakt grostal, en bestaande uit de heeren W. L. DE STURLER, J. D. VAN HERWERDEN, te *'s Gravenhage*, G. DIEPHUIS, te *Winschoten*, M. BACKER, H. J. TRIP, alhier, en A. W. WICHERS, te *Appingedam*, tot kandidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten Generaal benoemd JACOB DERK VAN HERWERDEN, gepensioneerd Oostindisch hoofdambtenaar, te *'s Gravenhage*.

— In eene den 4den October te *Hoogezand* gehoudene kiesvergadering, is met overgroote meerderheid van stemmen voor 't lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten Generaal tot kandidaat benoemd de heer STEVEN BLAUPOT TEN CATE, te *Hoogezand*.

— De *witte zwaluw* en *witte patrijs* (een jong dier), waarvan in deze Courant is melding gemaakt, zijn beide aan het akademisch museum ten geschenke gegeven en in dank aangenomen. — Bezitters van soortgelijke natuurvoorwerpen worden beleefdelijk uitgenoodigd, dezelve bij voorkomende gelegenheden steeds *zoo spoedig mogelijk* in te zenden, omdat zelfs beginselen van ontbinding de waarde verminderen.

— Uit *Rotterdam* schrijft men van den 3den dezer:

„Bij een helderen, met sterren bezaaiden hemel vertoonde zich gisteren avond het *Noorderlicht*; dit luchtverschijnsel verdiende ditmaal bijzondere opmerking door de buitengewone kracht en schoonheid van het licht, dat langdurig een gedeelte van het luchtgewelf in gloed zette, verscheidene schitterende bogen vormde en daardoor een indrukwekkend schouwspel deed ontstaan, dat door velen bewonderd werd."

Ook in onze stad en omstreken is dit fraaije natuurverschijnsel waargenomen. Over het algemeen vertoonde het zich gedurende den geheelen avond en nog tot in den nacht als een helder witten lichtglans, die het noordelijk gedeelte des hemels verlichtte, terwijl er ook luchtzuilen uit den horizon opstegen. De fraaije purpergloed, waardoor dit verschijnsel zich dikwijls kenmerkt, hebben wij er nu niet bij waargenomen.

In den vooravond zagen wij het onderscheidene malen weerlichten, vooral in het noorden en noordwesten, uit eene wolkenbank, die zich langs den noordelijken horizon uitstrekte.

— Wij vernemen nader, dat de verloting van voorwerpen ten behoeve van de armen der R. Katholijke gemeente alhier, zal plaats hebben van wege het armbestuur dier gemeente; dat er zich in deze loterij ook nieten zullen bevinden, en dat voorts dezelve op eene uitgebreider schaal zal worden gehouden, dan die tot dusverre plaats vonden.

— Het zesjarig zoontje van de wedw. WILTJER, wonende in eene gang aan het Damsterdiep alhier, had Vrijdag middag, terwijl hij zat te visschen bij de Damsterkolk, het ongeluk van in dit water te storten. JAKOB KONING, mede aldaar woonachtig, merkt dit ongeval op en begeeft zich dadelijk te water; — het gelukte hem dit knaapje te redden.

— Vrijdag laatstleden is in het gemeentehuis te *Midwolda*, door het bestuur van die gemeente, onder nadere approbatie van de heeren gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, bij enkele inschrijving aanbesteed: Het aanleggen der aardebaan, het bepuinen en daarover begrinden van dezelve, van af de scheiding tusschen de gemeente Scheemda en Midwolda, langs den gewonen weg door de kom der gemeente Midwolda en Oostwold, tot aan de scheiding met de gemeente Finsterwolde, lang 6923 ellen, met het daarstellen van twee tolboomen. Van dit zoo belangrijke bestek was laagste inschrijver de heer W. TER WINT, te Pannerden, in Gelderland, voor de som van *f* 24,291.

— Te *Slochteren* is bij de stemming van een lid voor den gemeenteraad, op den 2den October j.l., met volstrekte meerderheid gekozen H. K. BOERSMA, landbouwer te Hellum.

— Te *Wildervank* had den 4den October l.l. de eerste openbare vergadering plaats van de nieuw benoemde leden voor den gemeenteraad. Alle 11 leden waren tegenwoordig. Deze vergadering was alleen bestemd tot het onderzoek der geloofsbrieven, die alle in de vereischte orde zijn bevonden; weshalve door de vergadering tot de toelating van alle leden werd besloten.

Ook meldt men ons uit *Wildervank* het volgende:

„Men verneemt, dat in den nacht van den 2den op den 3den dezer, uit het land van den landbouwer JACOB G. KEMPER alhier is ontvreemd een aan genoemden landbouwer toebehoorend schaap, waarvan geen dader of daders bekend zouden zijn. — Zoowel hier als in de omstreken hoort men gedurig van dergelijke diefstallen."

— In den nacht van Woensdag op Donderdag l.l. werd te *Beerta* door dieven in de weide een schaap geslagt, dat toebehoorde aan een' dagglooner; naar 't schijnt, zijn ze in dat onmeêdoogend werk verhinderd geworden; althans het touw, waaraan het was vastgebonden geweest, lag zaam gebonden bij het vleesch, waarmede men reeds aan het snijden was geweest; zoodat ze met de huid alleen zijn gevlugt.

— Men verneemt uit *Wildervank*, dat de heer H. HUISINGA, Ez., leeraar der Hervormde gemeente aldaar, het plan had, om gisteren (Zondag voormiddag) eene godsdienstige rede te houden, „over het welzijn van den Staat, waaraan ieder burger, in vereeniging van het bestuur zijner gemeente, volgens het Evangelie moet zamenwerken," naar aanleiding van het Apostolische woord Rom. 13: 1—8; en dat zijn eerw. bij die gelegenheid de gemeente wenschte voor te gaan, om den zegen des Allerhoogsten af te smeeken over den nieuw benoemden gemeenteraad, die den dag te voren zijne eerste zitting hield.

— Men berigt ons uit *Termunten*, den 5 den October: „Heden hadden de ingezetenen van Termunten weder voor het eerst het genoegen, na de aanmerkelijke verfraaijing en meer doelmatige inrigting van hun kerkgebouw, door de goede zorg van heeren kerkvoogden daaraan toegebragt, in hetzelve te mogen opgaan.

„Hun waardige leeraar hield bij die gelegenheid eene plegtige, *zeer merkwaardige* oudheidkundige rede, waarin hij hen onder anderen wees op den hoogen ouderdom van het eerwaardige kerkgebouw, welke zich in de grijze oudheid verliest, verder de gewigtige lotwisselingen, welke en tempel en gemeente in den loop der eeuwen hadden ondergaan, in eenige groote trekken aanwees; de gemeente vervolgens opwekkende om ook verder door een vlijtig bijwonen der openbare godsdienst te toonen, dat zij prijs stelde op de voorregten hun als Christenen geschonken.

„Moge daartoe deze voltooide verbetering in ruime mate medewerken!"

— Door den kerkeraad der Christelijke Afgescheidene gemeente te Grootegast is andermaal tot haren herder en leeraar beroepen de weleerw. heer N. H. DOSKER, leeraar bij de Christelijke Afgescheidene gemeente alhier, — die, zoo als wij bereids hebben gemeld, voor de eerste op hem uitgebragt beroeping naar die gemeente heeft bedankt.

— De weleerw. heer H. J. VAN GOOR, beroepen predikant bij de Christelijk Afgescheidene gemeente te Aduard, hield gisteren middag onder toevloed van eene aanzienlijke schare zijne intreerede, hebbende z. w. tot tekst gekozen, 1 Corinth. 2 vs. 2. — In den voormiddag godsdienstoefening was z. ed. bevestigd door den weleerw. heer N. H. DOSKER, leeraar bij die gemeente te Groningen, naar aanleiding van 2 Timoth. 4: 5b.

— Uit de *Oude Pekela* ontvangt het *Zondblad* het volgende berigt:

„Eene niet onbelangrijke aanhouding door de ambtenaren en controleurs te Bourtange heeft voor eenige dagen plaats gehad.

„Gewoonlijk, om dezen tijd des jaars, geschieden er door inlandsche handelaars en honigpersers, aanzienlijke inkoopen van honig in het naburige Munsterland; vroeger werd daarvan *vijf* cents per korf inkomende regten betaald. De onlangs in onze streken benoemde controleur, de heer HOUWING, kwam echter op het denkbeeld, dat deze aangifte niet wettig was, aangezien de vervoer in korven plaats had, waarin wel is waar, de bij gedood maar toch nog aanwezig zijnde, evenwel de honig het ware bestanddeel van aangifte was; weshalve de inkomende regten op den honig, geenszins echter op de bij mogt toegepast worden. Deze wijze van toepassing zou een aanmerkelijk verschil opleveren, daar er alsdan in plaats van 5 ct., wel 35 ct. van iederen korf aan den lande zal moeten betaald worden, naardien er 1½ ct. van ieder pond per tarief op vastgesteld is.

„Voor eenige dagen zou wederom door de Bourtange eenig vervoer van honig in korven plaats hebben, maar door de hier boven getroffene bepaling werden er voorsserst 47 zoodanige korven aangehouden, en zal de minister, wien van een en ander kennis is gegeven, eerstdaags tusschen partijen beslissen."

— Gisteren morgen, omstreeks acht uur, werd de boerenbehuizing van ALBERT KOERTS MULDER, te *Kropswolde*, met alle deszelfs gereedschappen, benevens den inboedel, een prooi der vlammen. De nijvere bewoners zijn hierdoor totaal van alles wat ze bezaten, beroofd geworden.

— Zekere JACOB KORTHOLT, oud ruim 70 jaren, van beroep molenmaker, wonende te *Ruischerbrug* onder *Noorddijk*, had Maandag laatstleden het ongeluk, om terwijl hij te Adorp werkzaam was aan het bouwen van eenen nieuwen molen, door een zolderluik te vallen, ter hoogte van ruim 30 voeten. Hij viel op in den molen liggende roggesteenen en kwetste zich erg aan het hoofd, ten gevolge waarvan hij in den loop dier week is bezweken.

— Ter gelegenheid der jaarmarkt te *Joure*, is den 29sten laatstleden aldaar eene harddraverij gehouden, waaraan elf paerden hebben deelgenomen. De prijs, zijnde een briljante zilveren tabakspot, dito komfoor en tafelschel, is behaald door het zwart merriepaard van den heer VAN LOON, van Harlingen; en de premie, zijnde eene zilveren tabaksdoos, viel ten deel aan het zwart langst. ruinpaard van den heer VAN DER WERF, van Optwijzel. Beide deze paarden werden bereden door den pikeur R. REITSMA, uitgezonderd de laatste rid, toen een tweede pikeur werd vereischt.

— Door het prov. kerkbestuur van Friesland zijn den 2den Oct. l.l. geëxamineerd en tot den predikdienst toegelaten de heeren G. W. STUIVINGA en J. D. DIBBITS, en op denzelfden dag door dat van Drenthe de heeren J. W. E. DEUSSEN en A. H. M. DEUSSEN.

De minister van binnenlandsche zaken heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat bij den boekhandelaar A. J. VAN WEELDEN, te 's Hage, en door diens tusschenkomst in de voornaamste steden des Rijks, tegen den prijs van *f* 1, is verkrijgbaar gesteld het werk getiteld: „Ontwerpen van wet op het geneeskundig Staats bestuur; de uitoefening der geregtelijke geneeskunst; de uitoefening der geneeskunst; de uitoefening der artsenijbereidkunst, en den handel in geneesmiddelen en in heelkundige werktuigen; met memoriën van toelichting en bijgevoegd rapport aan den minister van binnenlandsche zaken, ingediend door de Staats-commissie, benoemd bij Koninklijke besluiten van den 25sten Julij en 4den Augustus 1848, no. 64 en 5b."

De minister van marine ad interim heeft ter kennis gebragt van de belanghebbenden, dat de Kaart van het *Friesche Zeegat* en een gedeelte der *Friesche* en *Groninger Wadden* is herzien, en daarvan een nieuwe afdruk vervaardigd, welke bij de directiën der marine algemeen verkrijgbaar is gesteld, tegen den prijs van een gulden vijftig cents per exemplaar met de beschrijving.

Kerknieuws.

Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te *Harderwijk* is, uit het te voren vermelde drietal, tot herder en leeraar beroepen ds. *Henzepeter*, te Katwijk aan Zee.

— Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Zuid-Beijerland (klassis Dordrecht) is den 1sten dezer ter approbatie aan het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland verzonden dit zestal van predikanten: d.d. *H. W. A. Verhoeff*, bij de Evangelische Christelijke gemeente te Vilvorden (in België); *H. D. du Saar*, te Zandpoort; *L. Tinholt*, op het eiland Marken; *S. W. la Lau*, te St. Anthonypolder; *J. Krol*, te Cillaarshoek, en *J. M. van Leeuwen van Duivenbode*, te Westmaas.

— Uit eene door den minister van justitie, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken der Hervormde eeredienst enz., aangeboden nominatie tot vervulling der predikantsplaats in de Hervormde gemeente van de Leur (Noord-Braband) zijnde eene Koninklijke kollatie, heeft Zijne Majesteit bij besluit van den 26sten September jl., no. 55, benoemd den heer *G. H. ..... Senden, jr.*, pred. te Kruisland.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.